

Innst. O. nr. 18

(2000-2001)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om opplysningsplikt og angrerett m.v. ved fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted (angrerettloven)

Ot.prp. nr. 36 (1999-2000)

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Hovedinnholdet i forslaget

Barne- og familiedepartementet legger i proposisjonen fram forslag til ny lov om opplysningsplikt og angrerett m.v. ved fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted (angrerettloven). Loven dekker i det vesentlige samme område som gjeldende angrefristlov (lov 24. mars 1972 nr. 11), som den foreslås å avløse. Loven gjennomfører store deler av et EU-direktiv om fjernsalg, som er innlemmet i EØS-avtalen. Direktivet hadde gjennomføringsfrist 4. juni 2000.

Formålet med loven er å sikre at forbrukeren får relevant og nødvendig informasjon ved enkelte særlige salgssituasjoner. Det som kjennetegner disse salgssituasjonene sammenlignet med ordinært butikksalg, er at forbrukeren ikke kan se varen eller danne seg et inntrykk av tjenesten, at forbrukeren uventet utsettes for en salgssituasjon i sitt hjem eller på gaten, eller at salgsmetodene som brukes er særlig påtrengende. Formålet er videre å gi forbrukeren betenkningstid ved at forbrukeren gis rett til å gå fra avtalen i 14 dager (angrerett).

Loven foreslås å gjelde ved salg utenfor fast utsalgssted og ved fjernsalg. Eksempler på salg utenfor fast utsalgssted er gatesalg, messesalg, oppsøkende dørsalg og «homeparties». Fjernsalg er salg ved bruk av fjernkommunikasjon, f.eks. TV, telefaks, internett og telefon, forutsatt at selgeren eller tjenesteyteren har lagt til rette for inngåelse av avtaler på denne måten og oppfordret til slik avtaleinngåelse, gjennom annonser eller annen markedsføring. Eksempler på fjernsalg er postordrehandel, herunder internetthandel, TV-shopping og telefonsalg.

Lovforslaget gjelder for avtaler både om varer og tjenester. Avtaler om salg eller oppføring av fast eiendom, er unntatt. Leie av fast eiendom er omfattet av loven, mens andre rettigheter i fast eiendom er unntatt. For avtaler om kjøp av tidsparter gjelder regler i

tidspartloven om informasjon og angrerett, og det foreslås derfor at loven ikke skal gjelde for salg av tidsparter.

Småkjøp for under kr 300 utenfor fast utsalgssted og kjøp fra automater og automatiserte forretningslokaler er unntatt. Det foreslås også unntak for de tradisjonelle auksjonene av f.eks. brukte gjenstander og kunst, mens internettauksjoner av nye ting o.l. er omfattet. Det foreslås at reglene om angrerett skal gjelde også ved inngåelse av avtaler om finansielle tjenester, som bank- og forsikringstjenester, men bare ved de mest aggressive salgsformene som telefonsalg og salg utenfor fast utsalgssted. For øvrige salgsformer, som internetthandel og ved avtaler som inngås per telefon på forbrukerens initiativ, anses reglene om adgangen til å komme løs fra avtalen ved oppsigelse o.l. i annet regelverk, som forsikringsavtaleloven og finansavtaleloven, som tilstrekkelig. For alle salgsformer anses krav til forhåndsinformasjon og krav til avtalen bedre egnet for regulering i annen lovgivning. Avtaler om investeringstjenester foreslås helt unntatt fra loven, fordi det ville gi urimelige spekulasjonsmuligheter om det skulle være angrerett ved f.eks. kjøp av aksjer. Det foreslås dessuten en forskriftshjemmel som gir adgang til å unnta bestemte typer finansielle tjenester fra angreretten, eller gi særregler for disse.

Forslaget innebærer at det stilles krav om at selgeren eller tjenesteyteren før avtale inngås skal gi forbrukeren opplysninger om varens eller tjenestens viktigste egenskaper, pris og leveringskostnader, leveringstid og andre sentrale avtalevilkår.

I forbindelse med at det inngås en konkret avtale, skal forbrukeren motta disse opplysningene, samt en del andre opplysninger, herunder om utøvelse av angreretten og bekreftelse av hva som er bestilt. Opplysningene skal gis skriftlig på papir eller annet varig medium, f.eks. e-post. Dersom forbrukeren allerede har mottatt opplysningene på denne måten, er det ikke

nødvendig å gi dem en gang til. Ordrebekreftelse og visse andre opplysninger må likevel alltid gis etter avtaleinngåelse. Disse reglene vil i praksis suppleres av generelle regler i markedsføringsloven, og i spesi-
allover som stiller krav til informasjon og avtaleinngåelse, f.eks. den nye finansavtaleloven.

Det foreslås at forbrukeren som hovedregel gis rett til å gå fra avtaler som omfattes av loven (angrere-
rett) i 14 dager. Ved kjøp av varer løper fristen som hovedregel fra forbrukeren har mottatt varen, forutsatt at selgeren har oppfylt opplysningsplikten på foreskrevne måte. For tjenester er hovedregelen at fristen løper fra forbrukeren har mottatt opplysninger som kreves etter loven på foreskrevne måte. Dersom selgeren eller tjenesteyteren ikke oppfyller vilkårene, løper fristen likevel maksimalt 3 måneder, men inntil ett år dersom det er opplysningene om angreretten som mangler. Det foreslås en hjemmel om opplysningsplikten, som blant annet gir adgang til å fastsette at opplysningene om angreretten skal gis på bestemte formularer (angrefristkjema).

Det foreslås et unntak fra angreretten for spille- og lotteritjenester. Et annet viktig unntak gjelder såkalte reservasjonstjenester, der det ved avtaleinngåelsen fastsettes at tjenesten skal leveres på et bestemt tidspunkt eller innenfor et bestemt tidsrom. Typiske eksempler er avtaler om transporttjenester, restaurant- og cateringtjenester, innkvarteringstjenester og kjøp av billetter til kultur-, sports- og underholdningsarrangementer. Disse unntakene gjelder bare for annet fjernsalg enn telefonsalg. Ved telefonsalg og salg utenfor fast utsalgssted har forbrukeren angrerett, også for disse tjenestene.

En rekke av unntakene og særreglene ovenfor er begrenset til å gjelde annet fjernsalg enn telefonsalg. Telefonsalg anses som en særlig pågående salgform, sammenlignet med annet fjernsalg, f.eks. der forbrukeren oppsøker en internettside. Telefonsalg behandles derfor etter forslaget i mange tilfeller likt med andre til dels aggressive salgformer som dørsalg, gatesalg og annet salg utenfor fast utsalgssted.

Ved salg av lyd- eller bildeopptak eller datamaskinprogrammer kan selgeren ved annet fjernsalg enn telefonsalg forsegle varen, med den virkning at angreretten bortfaller dersom forbrukeren bryter forseglingen.

Det er også foreslått unntak for varer som forringes raskt fysisk, som avskårne blomster og mat, og varer der selve leveringen har medført at de ikke kan leveres tilbake, f.eks. fyringsolje som leveres på tank i forbrukerens hjem.

Forbrukeren plikter å ta hånd om mottatte varer på en forsvarlig måte. Lovforslaget inneholder en bestemmelse som innebærer at angreretten tapes dersom tingen ikke kan leveres tilbake i samme stand og mengde og dette skyldes mangel på tilbørlig omsorg eller forbrukerens uaktsomhet.

Forslaget inneholder regler om hvordan melding om bruk av angreretten skal gis, om fristberegning, og om virkningene av at angreretten benyttes. Ved bruk av angreretten faller partenes plikt til å oppfylle avtalen bort. Dersom noen av partene har levert, må det skje et etteroppgjør. Dette oppgjøret er nærmere regulert gjennom bestemmelser om bl.a. hvordan tilbakelevering skal skje, hvem som skal bære returkostnadene og hvem som skal levere tilbake først. For varer som skal tilvirkes eller tilpasses spesielt for forbrukeren og for tjenesteytelse, er det en særregel for avtaler som inngås ved annet fjernsalg enn telefonsalg. Ved slike avtaler er det adgang til å avtale at arbeidet skal påbegynnes før utløpet av angrefristen, med den virkning at forbrukeren ved bruk av angreretten likevel må betale for arbeidet som er utført og materialene som er brukt. Angreretten gjelder da i praksis bare for den delen av ytelsen som gjenstår på det tidspunktet angreretten benyttes.

Regler i kjoepsloven, særlover for visse varer og tjenester og alminnelige kontraktsrettslige prinsipper, vil fortsatt måtte legges til grunn når det gjelder spørsmål om mangler, forsinkelser og andre sider ved partenes rettigheter og plikter. Lovforslaget inneholder imidlertid en særregel om leveringstidspunkt. Etter forslaget har forbrukeren dessuten krav på å motta varsel dersom varen eller tjenesten ikke kan leveres. Det er også fastsatt at selger må tilbakebetale eventuelt forskuddsinnbetalt beløp snarest mulig, og senest innen 14 dager, dersom forbrukeren hever avtalen.

De største forskjellene i lovforslaget sammenlignet med gjeldende angrefristlov vil være:

- Lovfestet krav om at selgeren eller tjenesteyteren skal gi sentrale opplysninger før avtaleinngåelse, samt at disse opplysningene og bekreftelse på hva som er bestilt, skal gis til forbrukeren på papir eller annet varig medium etter avtaleinngåelse, dersom de ikke allerede er gitt på denne måten.
- At angreretten utvides fra 10 til 14 dager.
- At bruk av angreretten medfører at visse tilknyttede kredittavtaler skal oppheves.
- Mer nyanserte regler for ulike måter å inngå avtale på og for ulike produkter.
- Regler som gir forbrukeren rett til varsel dersom bestilte varer eller tjenester ikke kan leveres, og rett til tilbakebetaling innen 14 dager dersom avtalen heves. De viktigste forskjellene i lovforslaget sammenlignet med det som følger av EU-direktivene om dørsalg og om fjernsalg, vil være:
 - at loven i tillegg til avtaler som kommer i stand ved uoppfordret besøk i forbrukerens hjem eller arbeidsplass og salgutflukter (som etter dørsalgsdirektivet), også omfatter salg på messer, på gaten og på annet sted utenfor fast utsalgssted (i likhet med det som gjelder etter dagens angrefristlov),

- at krav til forhåndsinformasjon og «skriftlig» informasjon innføres ikke bare for fjernsalg, men også for salg utenfor fast utsalgssted, (selv om dørsalgsdirektivet ikke har noen slike bestemmelser), og
- at angreretten er 14 kalenderdager, i stedet for 7 dager (som etter dørsalgsdirektivet) eller 7 virkedager (som etter fjernsalgsdirektivet, og som vil si 9-14 kalenderdager).

Det foreslås at loven gis en ny benevnelse: Lov om angrerett og opplysningsplikt m.v. ved fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted. Kortformen endres videre fra «angrefristloven» til «angrerettloven». Ved å bruke benevnelsen «angrerettloven» vil utvidelsen av forbrukerens rettigheter understrekes.

1.2 Bakgrunnen for lovforslaget

Angrefristloven fra 1972 har virket i snart 30 år. Nye omsetningsformer, endring i folks handlemønster og tilbudet av nye typer varer og tjenester har medført behov for en samlet gjennomgang av loven. Denne helhetlige gjennomgangen var det hensiktsmessig å ta i forbindelse med at EU-direktivet om fjernsalg som er innlemmet i EØS-avtalen, skal gjennomføres i norsk rett.

EU-direktivet om forbrukerbeskyttelse ved fjernsalg, dvs. salg ved bruk av fjernkommunikasjon (f.eks. telefon, telefaks, Internett, TV, aviser) ble vedtatt av Europaparlamentet og Europarådet 20. mai 1997 (direktiv 97/7/EF). Ved behandlingen av St.prp. nr. 47 (1997-1998) ga Stortinget sitt samtykke til innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen.

Forslaget til ny angrerettlov gjennomfører store deler av fjernsalgsdirektivet. Den øvrige gjennomføringen vil skje ved endringer i andre lover, særlig markedsføringsloven, se Ot.prp. nr. 62 (1999-2000). Dette gjelder bl.a. direktivets regler om begrensninger i bruken av visse fjernkommunikasjonsmetoder og forbud mot såkalt negativt salg, dvs. at varer og tjenester leveres uten forutgående bestilling.

Arbeidet med fjernsalgsdirektivet ble påbegynt i 1990 og direktivet ble vedtatt i 1997. Direktivet gjenspeiler et generelt problem med å regulere et område i rask utvikling.

Fjernsalgsdirektivet er et minimumsdirektiv. Dette innebærer at en ved gjennomføring i nasjonal rett i de enkelte EØS-landene kan gi forbrukerne rettigheter utover de minimumsrettigheter som direktivet fastsetter. Generelt vil det være ønskelig å opprettholde eller innføre nasjonale bestemmelser som går utover minimumsreglene i direktivet, selv om det skulle medføre forskjeller sammenlignet med andre land.

For å oppnå en enhetlig fortolkning av fjernsalgsdirektivet og ensartede regler i de nordiske landene ved gjennomføring av direktivet, ble det i 1996 etablert en nordisk arbeidsgruppe med representanter fra forbrukermyndigheter og departementene som er an-

svarlig for gjennomføring av direktivet i de forskjellige landene.

Fjernsalgsdirektivet regulerer enkelte sider ved markedsføring og inngåelse av avtaler om kjøp av varer og tjenester, der avtalen inngås mellom en forbruker og en selger ved fjernsalg, dvs. at partene i forbindelse med avtaleinngåelsen bare har kontakt ved fjernkommunikasjon. Typiske former for fjernsalg er postordresalg, telefonsalg, salg via Internett og TV-shopping. Det foregår en rask vekst i fjernsalgsformer knyttet til den teknologiske utviklingen på området, og særlig salg via Internett er en fjernsalgsform som forventes å få en sterk vekst i de kommende år.

Reglene i nasjonal lovgivning skal være ufravikelige, slik at forbrukeren ikke kan avstå fra de rettigheter som direktivet foreskriver.

1.3 Departementets merknader til en del hovedspørsmål

1.3.1 Behovet for forbrukerbeskyttelse ved visse salgsformer

Tradisjonell butikkhandel er fortsatt den mest utbredte måten forbrukerne anskaffer varer på. Denne salgsformen kjennetegnes ved at forbrukeren selv oppsøker salgssituasjonen og dermed er forberedt på salgspåvirkning, og at forbrukeren vanligvis får se og kan vurdere den aktuelle varen.

Etter forslaget vil forbrukeren ha en særlig beskyttelse, særlig i form av angrerett, ved avtaler om kjøp av varer og tjenester som inngås ved salg utenfor fast utsalgssted og ved fjernsalg. For begge disse salgsformene gjelder at forbrukerne allerede i stor utstrekning har angrerett etter gjeldende angrefristlov, mens kravene bl.a. til forhåndsinformasjon og at opplysninger skal gis skriftlig er nye.

Salg utenfor fast utsalgssted omfatter mange ulike salgsformer som f.eks. dørsalg, gatesalg, messesalg, «homeparties» og salgutflukter.

Problemer i forbindelse med dørsalg var hovedgrunnen til at angrefristloven ble vedtatt. Med dørsalg menes salg der avtalen inngås på bakgrunn av at selgeren uanmodet oppsøker forbrukerne i deres hjem. Dørsalg vil oftest innebære et særlig overrumplingsmoment, ved at forbrukeren er uforberedt på å motta salgshenvendelser på denne måten.

Fjernsalg er salgsvirksomhet som er kjennetegnet ved at avtaler om kjøp av varer og tjenester inngås uten at selger og kjøper møtes. Fremsettelse av tilbud, utveksling av informasjon, kontraktsforhandlinger og bestilling skjer ved bruk av annonser, telefon, Internett osv. Typiske eksempler på slikt salg er tradisjonell postordrehandel, TV-shopping, telefonsalg og internetthandel.

Telefonsalg er en fjernsalgsform som på flere måter står i en særstilling. Telefonsalg er salgsvirksomhet der selger uanmodet tar telefonisk kontakt med forbrukeren med sikte på inngåelse av avtale om kjøp

av varer eller tjenester. På samme måte som ved dørsalg, kan forbrukere oppleve telefonsalg som en forstyrrelse av privatlivets fred. Forbrukeren er ofte uforberedt på en salgshenvendelse, og det kan være vanskelig å avslå et tilbud. Et ønske om å få avsluttet samtalen kan være en medvirkende årsak til at forbrukeren aksepterer et tilbud fra selgeren.

Begrunnelsene for å gi forbrukeren særlige rettigheter ved avtaler som inngås i de salgssituasjonene som foreslås omfattet av loven, er ulik for de ulike salgformene, og kan oppsummeres slik:

- Forbrukeren har ikke mulighet til å se eller undersøke varen, eller forvisse seg om tjenestens art, men må bygge kjøpsbeslutningen på beskrivelser i selgerens markedsføring.
- Ved telefonsalg, dørsalg, gatesalg og enkelte andre salgssituasjoner utenfor fast utsalgssted står overraskelsesmomentet sentralt. Forbrukeren er ofte uforberedt på et salgsframstøt, og det kan være vanskelig for å avslå tilbud framsatt på denne måten.
- I mange tilfeller vil forbrukerens behov for informasjon ivaretas bedre ved inngåelse av avtaler ved partenes samtidige tilstedeværelse.
- For noen av salgformene (telefonsalg, gatesalg, messesalg og dørsalg) er det erfaringsmessig mange selgere som er påtrengende og som utøver et betydelig press for å få i stand en avtale.

Dørsalgsdirektivet og gjeldende angrefristlov inneholder bare regler om angrerett, og om at selger skal gi opplysninger om angreretten. Fjernsalgsdirektivet inneholder derimot også regler som skal sikre forbrukeren nødvendig informasjon på forhånd, og at informasjonen skal gis til forbrukeren skriftlig, på papir eller f.eks. ved e-post. I stor utstrekning følger kravene av markedsføringsloven og ulovfestede prinsipper. Når kravene spesifiseres og lovfestes for fjernsalg, finner departementet det naturlig å foreslå at de samme reglene skal gjelde for salg utenfor fast utsalgssted, ettersom behovet for informasjon ikke er mindre for disse salgformene.

1.3.2 Lovens virkeområde. Definisjoner

1.3.2.1 Salg utenfor fast utsalgssted

Departementet foreslo i høringsnotatet at loven skal omfatte «salg der forbrukeren inngår avtale eller inngir kjøpetilbud (ordre) i nærvær av selgeren eller tjenesteyteren på annet sted enn fast utsalgssted for selgeren eller tjenesteyteren». Dette omfatter en rekke ulike salgssituasjoner, f.eks. dørsalg, gatesalg, salg på arbeidsplasser, salg utflukter og salg på messer.

Gjeldende angrefristlov omfatter tilfeller der tjenesteyteren uanmodet kontakter forbrukeren og tilbyr tjenesteytelser, men derimot ikke dersom forbrukeren selv har tilkalt tjenesteyteren. Departementet foreslår at unntaket videreføres. Et typisk eksempel er at en

forbruker kontakter en håndverker, som oppsøker forbrukeren i dennes hjem, hvorpå det inngås en avtale.

De største endringene ved forslaget til ny angrefristlov vil for salg utenfor fast utsalgssted være at det innføres krav til informasjon og at opplysninger skal gis skriftlig (f.eks. på papir eller ved e-post), i tillegg til at angrefristen blir utvidet fra 10 til 14 dager, samt at visse tilknyttede kredittavtaler skal oppheves ved bruk av angreretten.

1.3.2.2 Fjernsalg

Gjeldende angrefristlov inneholder bare regler om angrerett. Lovforslaget vil i tillegg til angrerett innebære krav om forhåndsinformasjon, krav til avtalen og oppheving av visse tilknyttede kredittavtaler ved bruk av angreretten. Definisjonen av fjernsalg bør utformes slik at begrepet dekker de tilfellene der det er ønskelig at disse reglene kommer til anvendelse.

Reglene og avgrensningen bør være enkle å praktisere, både for forbrukere og næringsdrivende. Det skal være enkelt å avgjøre for begge parter om en er i ferd med å inngå eller har inngått en fjernsalgsavtale. Rent praktisk betyr dette at avgrensningen bør bygge på enkle kriterier knyttet til forhold som partene har kunnskap om.

Departementet har etter høringsrunden vurdert utformingen av definisjonen nærmere, og har kommet fram til at det for at det skal anses å foreligge fjernsalg, også bør stilles krav om at det skal være utvist en viss aktivitet i form av markedsføring fra den næringsdrivendes side, utover det å faktisk akseptere inngåelse av avtaler ved fjernkommunikasjon. Etter forslaget som nå fremmes, vil det anses som fjernsalg dersom følgende vilkår er oppfylt:

- Forberedelse og inngåelse av avtale skjer utelukkende ved bruk av fjernkommunikasjon.
- Selgeren eller tjenesteyteren har generelt overfor forbrukerne tilbudt eller oppfordret til inngåelse av avtaler på denne måten ved en eller flere anledninger.

Vilkåret i siste strekpunkt innebærer en endring sammenlignet med forslaget i høringsnotatet, i form av et tilleggs-kriterium.

Det foreligger ikke fjernsalg når fjernkommunikasjon bare brukes til markedsføring, kontraktsforhandlinger og informasjonsutveksling, mens den endelige avtalen inngås ved at partene møtes.

I høringsnotatet konkluderte departementet med at det ikke skulle stilles krav til markedsføringen for at en salgsvirksomhet skulle omfattes av fjernsalgsdefinisjonen. Etter det som foreslås i proposisjonen skal det imidlertid stilles visse krav til at den næringsdrivende har markedsført sitt tilbud om inngåelse av avtale på avstand for at virksomheten skal anses som fjernsalg.

Forslaget innebærer en forutsetning om at den næringsdrivende f.eks. ved annonser, kataloger eller på

sine internettsider tilbyr inngåelse av avtaler ved bruk av utelukkende fjernkommunikasjon. I praksis vil dette innebære at avtaleinngåelse ved fjernkommunikasjon i stor utstrekning vil være omfattet, ettersom de fleste selgere og tjenesteytere som tilbyr avtaleinngåelse på denne måten, også vil markedsføre sitt tilbud.

Det skal etter departementets forslag ikke stilles noe krav til omfanget av virksomheten for at den næringsdrivende skal anses å drive fjernsalg.

Ved avtaler som inngås per telefon der selgeren uanmodet har ringt forbrukeren, er det større behov for forbrukerbeskyttelse, enn for andre fjernsalgsformer. På denne bakgrunn foreslås det på en del punkter at telefonsalg behandles på samme måte som dørsalg, gatesalg og annet salg utenfor fast utsalgssted.

1.3.2.3 Loven gjelder i forbrukerforhold

I høringsnotatet ble det foreslått at loven skal gjelde der salg og utleie av varer eller ytelse av tjenester skjer til forbruker, og selger eller tjenesteyter opptrer i næringsvirksomhet.

Departementet la i forslaget vekt på å sikre at den foreslåtte forbrukerdefinisjonen rekker minst like langt som definisjonen i fjernsalgsdirektivet. I tillegg ønsket en å inkludere i forbrukerbegrepet sammenlutninger av forbrukere, forutsatt at avtalen tjener et personlig formål for enkeltpersoner. «Forbruker» ble foreslått definert som fysisk person som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet. Etter forslaget skulle også juridiske personer regnes som forbrukere dersom avtalen skal tjene et personlig formål for enkeltpersoner. Med denne definisjonen ville privatpersoners avtaleinngåelser omfattes, forutsatt at personen handler utenfor næringsvirksomhet.

Noen av høringsinstansene påpekte problemet med at det er ulike forbrukerbegreper i forskjellige lover. Departementet er enig i at det kan skape problemer i praksis når definisjonene varierer fra lov til lov, og mener det bør foretas en generell gjennomgang av forbrukerbegrepet i norsk lovgivning. Justisdepartementet skriver i sin uttalelse at en slik gjennomgang bør foretas, og at departementet er innstilt på å foreta denne gjennomgangen i tilknytning til den forestående oppfølgingen av forbrukerkjøpsdirektivet og NOU 1993:27 Forbrukerkjøpslov. En slik gjennomgang vil kunne medføre endringer i forhold til det som nå foreslås.

Etter departementets vurdering bør også forbrukervernreglene komme til anvendelse selv om en sammenslutning formelt er avtaleparten, når denne sammenslutningen i realiteten er en samling privatpersoner. Dette ble gjenspeilet i høringsnotatet ved forslag om at juridiske personer skal regnes som forbruker, forutsatt at avtalen skal tjene et personlig formål for enkeltpersoner og enheten ikke handler som ledd i næringsvirksomhet.

Der privatpersoner bruker profesjonell bistand til å markedsføre eller selge varer eller tjenester, bør det etter departementets oppfatning påhvile den profesjonelle part å etterleve lovens bestemmelser om opplysningsplikt og krav til avtalen osv. Det foreslås derfor en slik regel.

Loven gjelder når selgeren eller tjenesteyteren opptrer i næringsvirksomhet. I begrepet «næringsvirksomhet» ligger for det første at aktiviteten må ha en økonomisk karakter som objektivt sett er egnet til å gi overskudd. At virksomheten drives med fortjeneste for øye, vil være en sterk indikasjon på at vilkåret er oppfylt. Videre må aktiviteten være av et viss omfang og en viss varighet. I næringsvirksomhetsbegrepet ligger også at den økonomiske aktiviteten må være utøvet for den næringsdrivendes egen regning og risiko. Departementet skal presisere at det bl.a. på bakgrunn av disse momentene må foretas en skjønnsmessig og konkret vurdering av om en bestemt avtalepart skal anses for å opptre i næringsvirksomhet i angreterettens forstand.

1.3.3 Ulike regler for varer og tjenester

Lovforslaget omfatter både kjøp av ferdige varer, kjøp av varer som skal tilpasses eller tilvirkes spesielt for den enkelte forbruker, og kjøp av tjenester. Det er foreslått ulike regler for ulike typer varer og for tjenester på enkelte punkter.

I høringsnotatet ble ikke skillet mellom varer og tjenester drøftet særskilt. En del av høringsinstansene påpekte at det i mange tilfelle er usikkert om en ytelse skal regnes som en vare eller en tjeneste. Om en ytelse regnes som en vare eller som en tjeneste får særlig betydning i forhold til angreteretten. Klassifiseringen av en del ytelser byr på problemer. Etter gjeldende rett har ulike lover ulike løsninger, og i mange tilfeller er det ikke tatt eksplisitt stilling til spørsmålet i lovmotiver eller uttalelser i forarbeidene.

Bakgrunnen for at det foreslås særlige forbrukervernregler for fjernsalg og for salg utenfor fast utsalgssted er at det er selve salgsformene som tilsier særlige forbrukerbeskyttelsesregler. Det bør derfor foreligge særlige grunner for å unnta bestemte typer varer eller tjenester. At det er tvil om et produkt som f.eks. strøm skal anses som en vare eller en tjeneste, bør ikke i seg selv ha noen betydning for hvorvidt det skal omfattes av loven eller ikke. Etter lovforslaget er det til dels ulike regler for varer og tjenester, med tanke på de ulike praktiske hensyn som gjør seg gjeldende for ulike ytelser. Departementet mener på denne bakgrunn at de ulike ytelsene bør vurderes på en slik måte at det blir de reglene som passer best som kommer til anvendelse, og gir i proposisjonen noen retningsslinjer.

1.3.4 Oversikt over varer og tjenester som er særbehandlet i EU-direktivene, gjeldende angrefristlov og lovforslaget

Lovforslaget gjelder både varer og tjenester, mens enkelte varer og tjenester er helt unntatt fra lovens virkeområde. Dette gjelder bl.a. investeringstjenester og salg og oppføring av fast eiendom, mens utleie av fast eiendom er omfattet.

De varene og tjenestene som omfattes av lovforslaget er av svært ulik karakter og verdi, og også salgssituasjonene loven gjelder for er svært ulike. Det er derfor lite hensiktsmessig å ha like regler for alle tilfeller, noe som gjør det nødvendig med en rekke unntak og særregler.

Finansielle tjenester er i sin helhet unntatt fra det generelle fjernsalgsdirektivet. Avtaler om levering av varer eller tjenester der prisen er avhengig av svingninger i finansmarkedet som er utenfor selgers eller tjenesteyters kontroll, er etter fjernsalgsdirektivet unntatt fra bestemmelsene om angrerett. EU-kommisjonen har lagt fram et forslag til direktiv om fjernsalg av finansielle tjenester.

Lovforslaget får begrenset anvendelse for avtaler om finansielle tjenester. Det foreslås at bare reglene om angrerett skal gjelde. For avtaler om finansielle tjenester vil loven bare gjelde ved salgformene telefonsalg og salg utenfor fast utsalgssted. Investeringstjenester er helt unntatt fra lovens virkeområde. Det foreslås dessuten adgang til å fastsette i forskrift at angreretten ikke skal gjelde for bestemte typer finansielle tjenester.

Etter forslaget vil avtaler om salg og oppføring av fast eiendom være unntatt fra loven. Andre rettigheter i fast eiendom er også unntatt, bortsett fra avtaler om leie, som er omfattet. Avtaler som omfattes av tidspartloven foreslås unntatt.

Avtaler som inngås ved bruk av salgsautomater eller automatiserte forretningslokaler foreslås unntatt fra loven. Dette er i samsvar med unntaket i fjernsalgsdirektivet. Etter lovforslaget vil salg ved auksjoner i stor utstrekning være unntatt. Salg av annet enn brukte varer og særskilt tilvirkede gjenstander på auksjoner der det er lagt opp til at budgivningen skal skje ved fjernkommunikasjon, er likevel omfattet.

Etter forslaget gjelder angreretten ikke for varer som ikke kan leveres tilbake i tilnærmet samme stand og mengde, med mindre dette ikke skyldes uaktsomhet eller manglende omsorg fra forbrukeren. Dette innebærer at dersom tingen blir ødelagt ved et hendelig uhell, har forbrukeren likevel angreretten i behold. Skyldes det derimot f.eks. manglende omsorg fra forbrukeren, taper forbrukeren angreretten. Det er også unntak fra angreretten for varer der selve leveringen har medført at de ikke kan leveres tilbake. Også varer som forringes raskt fysisk, som avskårne blomster og ferskvarer, er unntatt fra angreretten.

Det foreslås at spille- og lotteritjenester unntas fra angreretten ved annet fjernsalg enn telefonsalg.

Etter lovforslaget er det ved annet fjernsalg enn telefonsalg gjort unntak fra angreretten for tjenesteavtaler der det ved avtaleinngåelsen fastsettes at tjenesten skal leveres «på et bestemt tidspunkt eller innenfor et bestemt tidsrom».

Etter lovforslaget vil avtaler som inngås i forbrukerens hjem, når selgeren eller tjenesteyteren er tilkalt av forbrukeren, være unntatt. Dersom det inngås avtaler om noe annet enn det forbrukerens henvendelse gjaldt, vil avtalen derimot være omfattet av loven.

Etter lovforslaget vil bare avtaler som inngås utenfor fast utsalgssted og der den samlede kontraktssummen inklusive frakt- og tilleggskostnader er under kr 300, være unntatt fra lovens virkeområde. Forslaget vil innebære at fjernsalgsavtaler under kr 300 ikke lenger vil være unntatt fra loven.

Etter forslaget kan selger forsegle lyd- eller bildeopptak eller datamaskinprogram, med den virkningen at angreretten bortfaller dersom forbrukeren bryter forseglingen. Dette gjelder imidlertid bare ved annet fjernsalg enn telefonsalg.

Etter forslaget kan det ved annet fjernsalg enn telefonsalg avtales at tjenesten påbegynnes før utløpet av angrefristen, med den virkning at forbrukeren ved bruk av angreretten skal betale for den delen av tjenesten som er utført.

1.3.5 Fast eiendom

Kjøp av fast eiendom er ikke omfattet av gjeldende angrefristlov. Dette er ikke sagt uttrykkelig, men følger av at loven bare gjelder forbrukerkjøp av ting.

Departementet foreslo i høringsnotatet at salg og oppføring av fast eiendom ikke skulle omfattes av loven.

For avtaler om oppføring av fast eiendom er det grunn til å anta at det sjelden vil inngås avtaler uten at byggherre og entreprenør møtes før avtale inngås.

Selv om det i praksis neppe vil medføre store problemer om fast eiendom omfattes av loven, antar departementet etter en samlet vurdering at loven passer mindre godt ved kjøp og oppføring av fast eiendom. Avhendingsloven og bustadsoppføringslova gir dessuten en god regulering av avtaleinngåelsen og partenes rettigheter og plikter i den forbindelse. Det foreslås derfor, i likhet med det som ble foreslått i høringsnotatet, at avtaler om salg og oppføring av fast eiendom ikke omfattes av loven.

Departementet foreslo i høringsnotatet at avtaler om rettigheter i fast eiendom skulle unntas. Leie av fast eiendom skulle imidlertid omfattes av loven. Leie av fast eiendom omfattes som nevnt av fjernsalgsdirektivet, og loven må derfor utvilsomt omfatte leieavtaler som inngås ved fjernsalg. Reglene om angrerett vil ivareta forbrukerens behov for å gå fra avtalen, dersom han eller hun ved gjennomlesing av avtalen

eller undersøkelse av boligen før utløpet av angrefristen, blir oppmerksom på at det er forhold som gjør at det ikke er ønskelig å opprettholde avtalen.

Departementet foreslo i høringsnotatet at leie av fast eiendom skulle omfattes av loven også ved avtaler som inngås utenfor fast utsalgssted. Dette innebærer at lovens regler gjelder for avtaler som inngås f.eks. i boligen i umiddelbar tilknytning til visningen, slik at forbrukeren sikres informasjon før avtalen inngås og et eksemplar av avtalen etter avtaleinngåelse. Dersom leieavtalen ikke inngås utenfor fast utsalgssted, vil loven ikke komme til anvendelse. Departementet opprettholder forslaget om at utleie av fast eiendom skal omfattes av loven.

Departementet vil bemerke at det er vanskelig å trekke noen helt klare grenser for når utleievirksomhet er av et slikt omfang at en person må sies å drive næringsvirksomhet. Dette må avgjøres skjønnsmessig og konkret. Utleie av egen bolig, også fritidsbolig, vil helt klart ikke være tilstrekkelig.

1.3.6 Matvarer og andre dagligvarer

Tradisjonell butikkhandel er fortsatt den vanligste salgsformen. En salgsform som blir stadig mer utbredt, er salg av matvarer og andre husholdningsvarer via Internett. Vanlig prosedyre er at forbrukeren går inn på nettet, får presentert oversikter over ulike typer varer, velger ut varer som skal bestilles, sender bestillingen elektronisk og så får varene levert hjem innenfor et valgt tidsrom. Både ut fra tilbud på Internett og tilbudslistene som er levert f.eks. i postkassen, kan bestilling av matvarer skje via Internett, telefonisk eller per telefaks til kjøpmannen.

Det er grunn til å tro at det i framtiden vil utvikles nye salgsformer, både med hensyn til hvordan varene bestilles og hvordan de leveres eller hentes, tilpasset forbrukernes behov og ved utnyttelse av de mulighetene ny teknologi gir.

Etter departementets oppfatning representerer de foreliggende ordningene med netthandel av matvarer, utkjøring av varer fra lokale kjøpmenn osv., et nyttig og godt tilbud til forbrukerne. Det bør derfor legges til rette for at denne typen ordninger kan fortsette og utvikles videre uten at det blir for komplisert å drive slik virksomhet.

Det ble i høringsnotatet foreslått et generelt unntak fra loven for avtaler om enkeltleveranser av matvarer, drikkevarer og andre dagligvarer, når levering skjer fra selger som driver regelmessig og hyppig utkjøring av varer. Etter forslaget ville loven derimot komme til anvendelse ved salg av slike varer dersom de ikke kjøres ut til forbrukeren, men sendes i posten eller leveres på et sted der forbrukeren selv henter varene. Slik bestemmelsen var utformet, gjaldt den bare enkeltleveranser, dvs. ikke avtaler om abonnement på f.eks. vaskemiddel levert en gang i måneden.

Formålet med forslaget i høringsnotatet var at det ikke skulle være kompliserte krav til den type handel som har utviklet seg ved bestilling og kjøp av varer via telefon eller Internett. Særlig gjelder dette ved bestilling av kurante mat-, drikke- og andre husholdningsvarer som ledd i et løpende kundeforhold. Departementet har imidlertid etter høringsrunden vurdert spørsmålet på nytt, særlig med tanke på de salgsformene som er nevnt ovenfor, og er kommet til at det ikke er nødvendig å fastsette noe unntak, slik lovforslaget for øvrig nå er utformet. Konsekvensen av at det ikke foreslås unntak, blir for det første at krav til forhåndsinformasjon etter forslaget § 7 gjelder.

Selv om kravet til informasjon gjelder generelt, vil det for enkelte varer være urimelig med angrerett, f.eks. varer som raskt forringes fysisk. Slike varer vil være unntatt fra angreretten. Dette innebærer at det er angrerett på noen av varene som leveres i en forsendelse fra en dagligvareforretning, men ikke på andre.

1.3.7 Småkjøp

Angrefristloven inneholdt opprinnelig ikke noe unntak for «småkjøp». Derimot gjaldt det unntak for kjøp der kjøperen uten forbehold hadde mottatt tingen og fullt ut betalt kjøpesummen, såkalt «kontantkjøp». Da unntaket for kontantkjøp ble opphevet i 1983, ble det i stedet innført et unntak for kjøp «når den samlede kjøpesum eller bindende leiesum er under kr 200». Beløpsgrensen ble oppjustert fra kr 200 til kr 300 ved endringen av loven i 1992.

Fjernsalgsdirektivet har ikke noen regler om beløpsgrense, og det er dermed ikke adgang til å gjøre unntak for småkjøp ved fjernsalg som omfattes av direktivet.

Departementet viser til de erfaringer som Forbrukerrådet og Forbrukerombudet har, der særlig postordrebransjen tiltrekker seg en del useriøse aktører, og der det dermed kan være behov for å fastlegge konkrete plikter, også i forhold til salg av varer som gjelder mindre beløp. Ettersom fjernsalgsdirektivet ikke opererer med en beløpsgrense, er det heller ikke adgang til å fastsette en slik grense for de typer handel som er omfattet av direktivet. Departementet opprettholder derfor forslaget om at bare avtaler som inngås utenfor fast utsalgssted, og som gjelder beløp mindre enn kr 300, unntas fra loven.

1.3.8 Reservasjonstjenester

I høringsnotatet ble det foreslått at angreretten ikke skal gjelde for tjenester dersom tjenesteyteren ved inngåelsen av avtalen forplikter seg til å levere tjenesten på et bestemt tidspunkt eller innenfor et fastsatt tidsrom. Unntaket ville gjelde ved annet fjernsalg enn telefonsalg. Derimot ville denne typen tjenester etter forslaget omfattes av tjenesteyterens plikt til å gi forhåndsinformasjon og bekrefte opplysningene samt ordren skriftlig, på papir, ved e-post e.l. etter avtale-

inngåelse, i den utstrekning det ikke var gjort tidligere.

Det som kjennetegner «reservasjonstjenester» er at det er tjenester som skal leveres på et bestemt tidspunkt eller innenfor et nærmere bestemt tidsrom, og at dette tidspunktet eller tidsrommet fastsettes samtidig med at avtalen om kjøp av tjenesten inngås. Typisk for denne typen tjenester er at bestilling ved bruk av fjernkommunikasjon ofte er den vanlige og kurante måten å bestille på. Denne typen tjenester reiser særlige spørsmål i forhold til angreretten, fordi det oppstår vanskeligheter for tjenesteyteren dersom ordinær angrerett skulle gjelde. Reservasjonstjenester bør etter departementets oppfatning omfattes også av kravene til tjenesteyters opplysningsplikt. At det på avtaletidspunktet fastsettes et tidspunkt for levering, er ikke noe som i seg selv tilsier at det er mindre behov for informasjon, snarere tvert imot.

Departementet vil understreke at selv om reservasjonstjenester unntas fra angreretten, vil forbrukerne likevel ha rett til avbestilling og endringer ut fra det som må anses å følge av kutymer i bransjen, samt etter de særlige avtalevilkår som den enkelte tjenesteyter opererer med.

Når det gjelder avgrensningen til bare å gjelde tjenester der tidspunktet for levering fastsettes ved avtaleinngåelsen, ser departementet at bestemmelsen slik den var utformet i høringsnotatet kunne oppfattes som også å gjelde avtaler om løpende tjenesteytelser, forutsatt at avtalen var avgrenset i tid, f.eks. et mobiltelefonabonnement for 2 år. Ordlyden er derfor endret, for å gjøre det klart at bare avtaler om enkeltstående tjenesteytelser omfattes av unntaket. Avtaler om løpende levering av tjenesteytelser vil dermed ikke være omfattet av unntaket. Dette gjelder f.eks. avtaler som levering av strøm, kabel-tv- og telefonabonnement, selv om kontrakten er tidsbegrenset.

1.3.9 Spille- og lotteritjenester

Gjeldende angrefristlov har ikke noe unntak for spille- og lotteritjenester. Men det generelle unntaket for kjøp under kroner 300 gjør at mange avtaler i praksis er unntatt. Det synes ikke å ha medført problemer i praksis at angrefristloven ikke har et unntak for spille- og lotteritjenester. Etter fjernsalgsdirektivet er det gjort unntak fra angreretten for spille- og lotteritjenester.

Departementet foreslo i høringsnotatet et unntak fra angreretten for fjernsalg av spille- og lotteritjenester. Det ble foreslått at unntaket ikke skulle gjelde for telefonsalg av slike tjenester. Forslaget ville dermed innebære at det i utgangspunktet er angrerett på slike tjenester ved telefonsalg og ved gatesalg, dørsalg, messer og annet salg utenfor fast utsalgssted.

Ved fjernsalg foreslås det derimot unntak fra angreretten, bortsett fra ved telefonsalg. Begrunnelsen for å foreslå spesielle regler for telefonsalg er igjen

salgsformens pågående karakter. Nettopp det forhold at inntekten går til et godt formål gjør det ofte vanskeligere å avslå, sammenlignet med henvendelser med tilbud om andre varer eller tjenester. Telefonsalg av lodd oppleves derfor også som særlig problematisk for forbrukerne.

En del former for loddsalg m.v. vil også falle utenfor loven fordi selger ikke opptre i næringsvirksomhet. Typisk vil dette gjelde skolekorps, idrettslag o.l. som selger lodd.

Departementet foreslår i samsvar med det som ble foreslått i høringsnotatet at spille- og lotteritjenester unntas fra angreretten ved annet fjernsalg enn telefonsalg. Unntaket foreslås begrenset til spill og lotterier som er reelle og som drives i lovlige former.

1.3.10 Bestillinger som ledd i medlemskap i klubber m.v.

Etter forslaget i høringsnotatet skulle loven i utgangspunktet gjelde for enhver avtaleinngåelse, men slik at den ikke gjaldt for enkeltelementer i en avtale eller deloppfyllelser av en avtale. Etter departementets oppfatning vil det ved avtale om medlemskap i en klubb, være naturlig å anse hver ny bestilling som en ny avtaleinngåelse, selv om bestillingen skjer «negativt» ved manglende avbestilling og i henhold til en mer generell, overordnet avtale.

Den mest utbredte typen klubber er i dag bokklubber. En tilsvarende vurdering vil imidlertid også gjelde i forhold til en rekke andre typer avtaler om klubbmedlemskap e.l., der salget er organisert slik at det regelmessig sendes ut f.eks. plater, videoer, undertøy, kosmetikk eller matoppskrifter. Felles for disse ordningene er at det i medlemsavtalen ligger en forpliktelse til å motta varer dersom en ikke avbestiller etter nærmere bestemmelser i avtalen. Ofte er medlemmene også forpliktet til å kjøpe en viss mengde varer i løpet av medlemskapet eller i løpet av en angitt periode.

Det fremste argumentet mot å gi forbrukeren angrerett for enkeltleveranser som ledd i klubbmedlemskap synes å være at dette vil vanskeliggjøre virksomheten til bokklubber o.l. Etter departementets oppfatning representerer angrefristlovens nåværende ordning en ubegrunnet forskjellsbehandling av f.eks. bokklubber, plateklubber og videoklubber på den ene siden og internettbaserte bok-, plate- og videobutikker der forbrukeren har angrerett på hver enkelt bok, CD eller video på den andre siden.

Etter departementets vurdering foreligger det sterke grunner for ikke å videreføre unntaket fra lovens bestemmelser om angrerett for enkeltbestillinger som ledd i klubbmedlemskap, og dette ble lagt til grunn i høringsnotatet. Det framgikk ikke uttrykkelig av noen lovbestemmelse, men følger av en tolkning av loven med bakgrunn i motivene. Avtalen om selve klubbmedlemskapet må anses å være omfattet av lovforslagets bestemmelser om ytelse av tjenester, og det ble

derfor heller ikke ansett som nødvendig å fastsette uttrykkelig at selve medlemsavtalen omfattes av loven.

Departementet ser at en utvidet returrett sammenlignet med ordningen i dag, kan medføre merarbeid. I høringsuttalelsen fra De norske Bokklubbene vises det også til at bokklubbene gir god produktinformasjon, og at de fleste av kundene er fornøyde. Departementet er enig i at bokklubber som utgir medlemsblad gir god informasjon. Dette skulle etter departementets oppfatning tilsi at det ikke skulle være problematisk å oppfylle informasjonskravene etter loven.

Det anføres fra bokklubbene de særlige muligheter for spekulasjon som angreterrett på denne typen produkter gir. Departementet vil bemerke at det særegne ved denne typen produkter ikke hindrer at vanlige bokhandler i dag gir returrett på bøker.

Bokklubbene har hatt og har stor betydning for omsetningen av bøker. Nye former som f.eks. salg over Internett fra nettbokhandler, er et tilbud som også kan bidra til interesse for og kjennskap til litteratur, gjennom å tilby forbrukere over hele landet et bredt utvalg av bøker, og ved å konkurrere på pris. Dette tilsier at det bør være like konkurransevilkår, uavhengig av om omsetningen skjer i regi av et klubbmedlemskap eller utenfor slike ordninger.

Departementet fastholder forslaget som innebærer at det ikke gjelder noen særregler for slike avtaler.

1.3.11 Auksjoner

Gjeldende angrefristlov har ikke noe unntak for auksjoner, uten at dette synes å ha medført problemer i praksis. Årsaken kan være at ingen har tenkt seg muligheten for å angre på ting som er kjøpt på auksjon.

Avtaler som inngås ved auksjon er helt unntatt fra fjernsalgsdirektivet.

Departementet foreslo i høringsnotatet et unntak fra lovens virkeområde for «auksjonssalg som er basert på at budgiverne er fysisk tilstedeværende der auksjonen avholdes, med mindre auksjonen er ledd i en salgsutflukt arrangert av selger eller tjenesteyter». Unntaket ble utformet med tanke på å unnta tradisjonelle auksjoner, mens f.eks. auksjoner via Internett ville omfattes. Det ble foreslått at unntaket skulle gjelde i forhold til hele loven.

I den senere tid har en sett en utvikling når det gjelder auksjoner ved bruk av fjernkommunikasjon. Undersøkelser fra USA viser at så mye som 15 pst. av internetthandelen i hvert fall pretenderer å være auksjonssalg. Felles for mye av dette «auksjonssalg» er at det gjelder salg av nye ting der selgeren har store mengder av hver gjenstand. «Auksjonen» løper ofte over flere uker, og det må ikke sjelden betales en «deltakeravgift» for å få adgang til å by. Det synes rimelig klart at det her dreier seg om auksjoner mer i «navnet enn gavnet», og at det ofte er lite som i praksis skiller dette salget fra ordinær postordrevirksomhet. Disse

salgsformene bør etter departementets oppfatning ikke unntas fra lovens virkeområde.

Departementet vil vise til at auksjoner er noe forbrukerne bevisst gir ser ut på, med den risiko for dårlige kjøp som det innebærer. Selv om salgsformen er opphetet og budgivning og tilslag skjer raskt, er det en del som skiller auksjoner fra annet salg som foregår utenfor fast utsalgssted. Det er stor forskjell på kjøpepresset og selgers mulighet til individuell påvirkning gjennom en individuell henvendelse ved f.eks. messesalg og gatesalg, sammenlignet med en auksjon som henvender seg kollektivt til de som har oppsøkt eller stoppet opp ved en auksjon. Det samme gjelder selv om auksjonen avholdes i lokaler utenfor fast utsalgssted, f.eks. auksjoner av brukte biler og dødsboauksjoner i private hjem. Auksjoner som avholdes som ledd i salgsutflukter må imidlertid være omfattet av angreteretten, ettersom de ikke er unntatt etter dørsalgsdirektivet.

Som redegjort for ovenfor er det under rask utvikling en ny type «auksjoner» via Internett som er av en vesentlig annen karakter og som bør vurderes særskilt. Fellestrekket mellom slike auksjonssalg og annet fjernsalg er at kunden ikke har anledning til å undersøke varene på forhånd. Departementet mener derfor at de samme reglene som for annet fjernsalg, herunder vanlig postordrehandel, i utgangspunktet bør gjelde. Ved salg av brukte varer eller særskilt tilvirkede gjenstander, vil loven etter forslaget likevel ikke komme til anvendelse. Etter departementets vurdering er det mest naturlig at det ikke er angreterrett når en frivillig begir seg inn på budgivning som f.eks. gjelder antikviteter og kunstverk, selv om det er via Internett.

Visse «elektroniske auksjoner», som f.eks. auksjoner av nye varer via Internett vil altså være omfattet av loven.

1.3.12 Salgsautomater m.v.

Kjøp av varer eller tjenester fra automat er ikke særskilt regulert i gjeldende angrefristlov.

Fjernsalgsdirektivet unntar fra direktivet avtaler som inngås ved bruk av salgsautomater eller automatiserte forretningslokaler.

Departementet foreslo i høringsnotatet et unntak fra loven for kjøp fra salgsautomater og automatiserte forretningslokaler når avtalen enten gjelder kjøp av dagligvarer eller kjøp der salgssummen er under 300 kroner.

Departementet har etter en nærmere vurdering av spørsmålet kommet til at det bør foreslås et totalunntak for denne typen kjøp, uavhengig av kjøpesum.

1.3.13 Finansielle tjenester m.v.

Gjeldende angrefristlov omfatter i utgangspunktet finansielle tjenester. Finansielle tjenester er helt unntatt

tatt fra fjernsalgsdirektivet. Dørsalgsdirektivet omfatter i utgangspunktet finansielle tjenester.

EU-kommisjonen la i oktober 1998 fram et forslag til direktiv om fjernsalg av finansielle tjenester. Uenighet særlig om utformingen av informasjonsbestemmelsene har gjort at framdriften av direktivet foreløpig stoppet opp høsten 1999. Det er pr. mars 2000 fortsatt usikkert om og eventuelt når direktivet blir vedtatt.

I høringsnotatet foreslo departementet at finansielle tjenester i utgangspunktet skulle omfattes av loven. Dette ville være en videreføring av angrefristlovens regler, med den forskjell at fristen ble utvidet fra 10 til 14 dager, samt at forsikringstjenester og avtaler om verdipapirer (som antas å tilsvare det som betegnes som investeringstjenester etter gjeldende verdipapirhandellov) ville omfattes.

En rekke av høringsinstansene mener at en bør avvente et eventuelt EU-direktiv om fjernsalg av finansielle tjenester. Ettersom det er usikkert når og eventuelt i hvilken form et slikt direktiv vil bli vedtatt, er det etter departementets oppfatning ikke hensiktsmessig å la vurderingen av om og i hvilken grad finansielle tjenester skal omfattes av loven utstå til direktivet eventuelt blir vedtatt og innlemmet i EØS-avtalen. Dørsalgsdirektivet innebærer at alle EØS-landene skal ha regler om angrerett for finansielle tjenester ved dørsalg, «homeparties» og på salgsutflukter. Dette innebærer at for de fleste former for salg utenfor fast utsalgssted, skal de øvrige EØS-land ha regler om angrerett som omfatter finansielle tjenester generelt.

Lovforslaget har på flere punkter et skille mellom salg utenfor fast utsalgssted og telefonsalg på den ene side og annet fjernsalg enn telefonsalg på den annen side. Grunnen er at de førstnevnte salgsformene, salg utenfor fast utsalgssted og telefonsalg, er mest pågående og aggressive, og basert på selgerens initiativ. Ved annet fjernsalg enn telefonsalg vil det vanligvis være forbrukernes initiativ som medfører at avtalen kommer i stand.

Departementet foreslår etter en samlet vurdering at loven for finansielle tjenester bare skal gjelde ved salg utenfor fast utsalgssted og telefonsalg. Dersom EU-direktivet om fjernsalg av finansielle tjenester blir vedtatt og innlemmet i EØS-avtalen, kan det bli aktuelt å utvide loven til å gjelde også for «annet fjernsalg enn telefonsalg».

Etter departementets vurdering er det behov for angrerett også for forsikringsavtaler ved de mest pågående salgsformene. Forsikringsavtaler er kompliserte og omfattende, og er derfor etter departementets syn heller ikke egnet til å inngås på denne måten. Det foreslås derfor at angreretten også gjelder for forsikringer, noe som innebærer en utvidelse i forhold til gjeldende angrefristlov.

Særreglene for finansielle tjenester i annet regelverk vil i stor utstrekning gi forbrukeren krav på opp-

lysninger før avtale inngås, krav på skriftlig avtale og mulighet til å komme løs fra en avtale. Når det gjelder de mest aggressive salgsformene, telefonsalg og salg utenfor fast utsalgssted, vil departementet likevel foreslå at loven skal gjelde. Dette gjelder også forsikringsavtaler, som er unntatt etter gjeldende angrefristlov. Annet fjernsalg enn telefonsalg av finansielle tjenester vil være unntatt fra lovens virkeområde. Der loven gjelder, vil angreretten gi forbrukeren en mulighet til å komme løs fra avtalen på en enkel måte. Selv om finansielle tjenester selges på måter som gjør at avtalen i utgangspunktet omfattes av loven, vil de likevel være unntatt fra kravene til forhåndsinformasjon, og krav til at opplysningene gis skriftlig etter avtaleinngåelse, med unntak for opplysninger om angreretten. Det foreslås at investeringstjenester unntas fra loven i sin helhet, slik at angrefristlovens unntak for avtaler om verdipapirer videreføres.

Forskriftshjemmelen gir adgang til å fastsette særlige regler for finansielle tjenester, herunder unnta bestemte finansielle tjenester fra angreretten.

1.3.14 Selgerens og tjenesteyterens plikt til å gi opplysninger før avtaleinngåelse

Det stilles etter gjeldende angrefristlov ingen krav til forhåndsinformasjon før avtale inngås.

Dørsalgsdirektivet inneholder ingen krav til at det skal gis informasjon før avtaleinngåelse.

Fjernsalgsdirektivet inneholder en omfattende regulering av informasjonsplikten. Fjernsalgsdirektivet inneholder spesifikke krav til hvilken informasjon som skal gis før avtale inngås. Dette innebærer at minimumskravene til informasjon ved fjernsalg må lovfestes i den grad de ikke følger spesifikt og uttrykkelig av gjeldende lovgivning. I store trekk vil informasjonskravene følge av markedsføringsloven. Departementet ser det likevel som hensiktsmessig å ta informasjonskravene inn i forslaget til ny angrerettlov, både for å tydeliggjøre kravene og for å synliggjøre at direktivets krav er gjennomført i norsk rett.

Lovforslaget som ble sendt på høring inneholdt utførlige krav til opplysninger som skal gis av selgeren eller tjenesteyteren før avtaleinngåelse.

Finansielle tjenester foreslås unntatt fra kravene til forhåndsinformasjon etter loven her, med unntak av informasjon om angreretten.

1.3.15 Selgeres og tjenesteyteres plikt til å gi opplysninger skriftlig ved inngåelse av en avtale

Gjeldende angrefristlov stiller krav om at forbrukeren skal motta angrefristskjema.

Markedsføringsloven inneholder krav til avtalevilkår som benyttes i forbrukerforhold.

Dørsalgsdirektivet inneholder ikke krav til innholdet i avtalen eller til at avtalen skal opprettes skriftlig.

Fjernsalgsdirektivet inneholder en langt mer omfattende regulering av informasjonsplikten.

I høringsnotatet ble det foreslått minimumsregler om at forbrukeren etter avtaleinngåelse skulle motta en ordrebekreftelse og nærmere bestemte opplysninger, herunder avtalevilkår. Forbrukeren skulle motta et eksemplar av avtalen skriftlig i papirversjon eller ved at den ble gjort tilgjengelig på annet varig medium. Det ble også foreslått enkelte andre regler om avtalen. Av opplysningshensyn ble det foreslått en presisering i lovteksten om at loven ikke innebærer begrensninger i forhold til det som følger av annen lovgivning.

I høringsnotatet ble det foreslått at opplysninger og vilkår som forbrukeren vil ha et særlig behov for etter at avtalen er inngått, skulle gis skriftlig.

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet, men med enkelte endringer.

1.3.16 Angreretten

1.3.16.1 Angrefristen

I høringsnotatet ble det foreslått regler som gir forbrukeren rett til å gå fra avtaler som omfattes av loven (angrerett) innen utløpet av en frist (angrefrist). Det ble foreslått en angrefrist på 14 kalenderdager, som forlenges dersom forbrukeren ikke har mottatt avtalevilkårene.

Departementet vil fastholde forslaget om at fristen angis i kalenderdager, og at fristen skal være 14 dager. Det er ikke uvanlig, også utenfor Norden, at selgere og tjenesteytere på frivillig basis gir angrerett i 14 eller flere kalenderdager. Dette må en anta gjøres dels fordi det anses som et konkurransefortrinn å ha en lengre frist. Etter det departementet er kjent med vil det bli foreslått en frist på 14 dager også i de øvrige nordiske land.

1.3.16.2 Adgang til å avtale at angreretten bare får virkning for tjenester som ikke er utført når angreretten benyttes

I høringsnotatet ble det foreslått en regel som innebærer at det kan avtales at utførelse eller levering av en tjeneste påbegynnes, med den virkning at angreretten bortfaller. Bakgrunnen for forslaget var at det ved avtaler om de fleste typer tjenester vil være umulig å tilbakeføre ytelsen til tjenesteyteren dersom tjenesten er påbegynt eller ferdig utført. Hvis tjenesten påbegynnes etter at angrefristen er utløpt, er dette uproblematisk. I mange tilfeller kan forbrukeren imidlertid ønske at tjenesten påbegynnes så snart som mulig, før fristen er utløpt. Dersom hovedregelen om angrefristen legges til grunn, kan det medføre at tjenesteytere ikke vil ta på seg å utføre tjenesten før angrefristen er løpt ut.

I høringsnotatet ble særreglene foreslått begrenset til annet fjernsalg enn telefonsalg. For andre salgformer taler sterke grunner for at angreretten ikke avbry-

tes som følge av påbegynnelse. Etter en nærmere vurdering er departementet kommet til at en bedre og mer balansert regel vil være at det kan avtales at forbrukeren skal betale for den delen av tjenesten som er utført eller levert og medgåtte materialer.

1.3.16.3 Begrensninger i angreretten ut fra varens karakter eller tilstand

Det er en nærmest selvsagt forutsetning for at forbrukeren skal kunne benytte angreretten for en vare, at forbrukeren har utvist aktsomhet ved behandling av tingene og har dratt tilbørlig omsorg for den inntil den returneres. Departementet foreslo likevel i høringsnotatet at prinsippet indirekte ble lovfestet, ved at angreretten ikke gjelder der en vare ikke kan leveres tilbake i samme stand og mengde, og forringelsen eller beskadigelsen skyldes manglende omsorg eller uaktsomhet fra forbrukerens side. Dette forslaget opprettholdes.

Når det gjelder forbrukerens adgang til å undersøke og prøve varen, var det i høringsnotatet foreslått en begrensning ved at angreretten ikke gjelder for «varer som er tatt i bruk på en slik måte at de ikke kan leveres tilbake».

Departementet finner det vanskelig å fastsette detaljerte kriterier for hvor langt forbrukerens adgang til å undersøke og prøve varen går, og foreslår ikke en direkte lovfesting av selve prøvingsadgangen. Vurdering av hvor mye forbrukeren kan prøve og undersøke varen uten å miste angreretten, må fastlegges nærmere i praksis, bl.a. gjennom avgjørelser i Forbrukertvistutvalget. I motsetning til det som ble foreslått i høringsnotatet ønsker ikke departementet å foreslå en konkret regel knyttet til varer «som er tatt i bruk».

En del varer bør av hygieniske årsaker ikke selges på nytt etter at de er returnert. Dette kan f.eks. være helsekostprodukter, medisiner og kosmetikk. Departementet foreslår ikke noen begrensninger i angreretten for disse produktene. Dette innebærer at de næringsdrivende selv må bære tapet ved at det returneres produkter som ikke kan selges igjen, når slike varer selges på måter som omfattes av loven.

En del typer varer har etter sin natur begrenset holdbarhet, uten at det skyldes manglende omsorg for eller ytre påvirkning av varen. Eksempler på slike varer er ferske matvarer og avskårne blomster. Det foreslås at det gjøres unntak fra angreretten for slike varer. Det kan ikke sees tungtveiende hensyn for at forbrukeren skal ha angrerett på denne typen vanligvis kurrante varer. Unntaket må oppfattes snevert til å omfatte fysisk forringelse.

Enkelte varer er av en slik karakter at selve leveringen vil medføre at varene i praksis ikke kan tilbakeleveres. Eksempler er fyringsolje som er fylt på tank i forbrukerens hjem og jord som fylles utover hagen. Det ville være urimelig om selgeren i slike tilfeller måtte bære tapet ved at varene ikke kunne returneres. Departementet foreslår derfor i samsvar med for-

slaget i høringsnotatet et unntak fra angreretten for slike varer.

Departementet foreslo i høringsnotatet at de ovennevnte unntakene skulle gjelde generelt, dvs. både ved salg utenfor fast utsalgssted og ved fjernsalg.

Enkelte former for salg utenfor fast utsalgssted og telefonsalg er svært pågående, noe som generelt tilsier behov for bedre forbrukerbeskyttelse. Departementet mener likevel ikke det foreligger tilstrekkelig gode grunner til å gi forbrukerne angrerett for den typen produkter det er tale om.

1.3.16.4 Et særtilfelle: brutt forsegling på CD, data-maskinprogram o.l.

Gjeldende angrefristlov har ikke bestemmelser om unntak for angreretten ved brutt forsegling, og en slik begrensning kan antageligvis heller ikke innfortolkes i loven. Dørsalgdirektivet har ingen bestemmelser om unntak for angrerett i disse tilfellene. Fjernsalgsdirektivet unntar fra angreretten «levering av lyd- eller bildeopptak eller edb-programvare som forbrukeren har brutt forseglingen på».

Dersom det skulle være en ubetinget angrerett på slike produkter, ville det kunne medføre at tilbudet til forbrukerne om kjøp av f.eks. CDer via postordre ble kraftig redusert. Etter en avveining av de ulike interessene, foreslo departementet i høringsnotatet en løsning som innebærer at selgeren kan forsegle slike produkter, med den virkning at forbrukeren ikke har angrerett dersom forseglingen brytes. Etter forslaget forutsatte dette at selgeren i det enkelte tilfelle tar forbehold om dette og gjør klart og tydelig oppmerksom på det.

Det foreslås en regel som innebærer at angreretten bortfaller for denne typen produkter dersom forseglingen brytes.

1.3.16.5 Partenes rettigheter og plikter ved bruk av angreretten

Det er etter departementets vurdering videre grunn til å ha forskjellige regler ved ulike salgsformer. Det foreslås derfor at reglene utformes ulikt ved henholdsvis telefonsalg og salg utenfor fast utsalgssted på den ene siden, og annet fjernsalg enn telefonsalg på den andre siden.

Forslaget i høringsnotatet var basert på en justering av bestemmelsene i gjeldende angrefristlov. Etter høringsrunden har departementet foretatt en ny vurdering av oppgjørsbestemmelsene. Bakgrunnen for dette er bl.a. at utviklingen av stadig nye distribusjonsformer og nye kombinasjoner av salgs- og distribusjonsformer, gjør det nødvendig med mer fleksible regler enn tidligere.

Bestemmelsene som nå foreslås for varer og for tjenester, avviker vesentlig fra det som ble foreslått i høringsnotatet, men antas å være bedre tilpasset dagens situasjon og utviklingen framover.

Dersom forbrukeren ønsker å benytte angreretten, må det gis melding om dette til selgeren. Meldingen må gis innen utløpet av angrefristen på 14 dager. Departementet har vurdert hvorvidt det bør stilles krav om at melding om bruk av angreretten skal være skriftlig. Verken direktivene eller gjeldende angrefristlov har krav om skriftlighet. Departementet finner det ikke nødvendig å fastsette krav om skriftlighet, selv om det ut fra bevisshensyn anbefales at meldingen gis skriftlig eller på annet varig medium. Forslaget er i samsvar med det som ble foreslått i høringsnotatet. Det er imidlertid foreslått en endring som innebærer at forbrukeren også må gi melding til selgeren om hvilken retur måte forbrukeren ønsker å benytte. Dersom varen er sendt gjennom posten eller annen selvstendig fraktfører bør den etter departementets oppfatning sendes tilbake på samme måte. Dersom varen er sendt på annen måte enn gjennom posten eller annen selvstendig fraktfører, bør utgangspunktet være at forbrukeren skal stille varen til selgerens rådighet for avhenting på det stedet den ble mottatt.

Etter forslaget i høringsnotatet plikter forbrukeren ikke å løse inn varen, f.eks. en sending i postoppkrav, for å kunne benytte angreretten.

Departementet finner det rimelig å stille krav til selvstendig melding fra forbrukeren om at angreretten benyttes.

Etter departementets oppfatning skal forbrukeren heller ikke ved andre former for forsendelse enn ved postforsendelser være forpliktet til å utløse varen før angreretten benyttes, og det foreslås derfor en generell regel om dette. Bestemmelsen vil gjelde generelt.

Reglene om returkostnader i gjeldende angrefristlov er bygget på rimelighetsvurderinger. Kjøperen må betale returkostnadene ved postordre, men ikke ved andre og mer pågående salgsformer. Tilsvarende vurderinger ble lagt til grunn i forslaget i høringsnotatet.

Etter gjeldende angrefristlov er det et unntak fra kjøperens plikt til å betale returkostnader i de tilfeller selgeren har misligholdt avtalen. Departementet foreslår at denne bestemmelsen videreføres.

Departementet mener at forslaget innebærer en rimelig fordeling av kostnadene ved at selgeren ved annet fjernsalg enn telefonsalg bærer kostnadene ved å sende varen til forbrukeren, mens forbrukeren bærer kostnadene ved returen.

Der selgeren leverer erstatningsvare eller selgeren har misligholdt avtalen, betales returkostnadene av selgeren, også ved annet fjernsalg enn telefonsalg. Ved telefonsalg og salg utenfor fast utsalgssted betaler alltid selgeren returkostnadene.

I høringsnotatet ble det for varer som er sendt gjennom posten eller annen selvstendig fraktfører foreslått ulike løsninger for telefonsalg og salg utenfor fast utsalgssted på den ene siden og annet fjernsalg enn telefonsalg på den andre siden. Etter forslaget i høringsnotatet skulle forbrukeren være forpliktet til å

yte først bare ved tilbakelevering av varer som var sendt i posten e.l. etter avtale inngått ved annet fjernsalg enn telefonsalg. Etter å ha foretatt en ny og helhetlig vurdering av forslaget, har departementet kommet til at skillet mellom de ulike salgsformene heller bør legges til grunn for å foreslå ulike regler, enn hvordan varen er mottatt. Forslaget er derfor endret slik at forbrukeren også skal yte først i de tilfellene der varen er levert på annen måte, dersom dette er på bakgrunn av en avtale inngått ved annet fjernsalg enn telefonsalg. Ved avtaler inngått ved telefonsalg og salg utenfor fast utsalgssted, skal selgeren yte først. I disse tilfellene har forbrukeren tilbakeholdsrett i varen inn-til tilbakebetaling fra selgeren er mottatt.

Etter gjeldende angrerestfristlov skal varer som forbrukeren har mottatt i forbindelse med en tjenesteavtale leveres tilbake, med mindre det medfører kostnader eller vesentlig ulempe for forbrukeren å stille varene til tjenesteyterens disposisjon. I høringsnotatet ble det foreslått en regel som i stor utstrekning bygger på gjeldende angrerestfristlov. Prinsippet om at partenes plikt til å oppfylle avtalen faller bort ved bruk av angreretten slås uttrykkelig fast i lovforslaget. Bestemmelsen om oppgjør ved tjenesteavtaler er for øvrig betydelig endret sammenlignet med forslaget i høringsnotatet. Departementet har også vurdert bestemmelsen på ny i lys av at stadig flere ulike typer tjenester omsettes på måter som omfattes av loven. Det foreslås derfor at bestemmelsene som gjelder retur av varer i sin helhet får anvendelse også på materialer o.l. som skal brukes i forbindelse med tjenesteavtaler. Tilsvarende vil reglene om tilbakebetaling av vederlag etter bestemmelsen som omhandler varer få tilsvarende anvendelse.

1.3.16.6 Andre virkninger av bruk av angreretten - opphevelse av kredittavtale

Departementet foreslår, i samsvar med forslaget i høringsnotatet, at visse tilknyttede kredittavtaler automatisk skal oppheves dersom forbrukeren benytter angreretten. Bestemmelsene gjelder bare avtaler om kreditt som ytes av selgeren eller tjenesteyteren eller av en annen på grunnlag av avtale med selgeren eller tjenesteyteren. Dette tilsvarer bestemmelsen i fjernsalgsdirektivet. Departementet har vurdert om virkeområdet for bestemmelsen bør begrenses til fjernsalg. Det ville imidlertid være lite konsekvent å ha forskjellige regler for fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted. Det foreslås derfor at bestemmelsen skal gjelde generelt for salgsformer som omfattes av loven.

1.4 Enkelte spørsmål knyttet til gjennomføring av avtalen

Loven gir forbrukerne en særlig rett til å gå fra avtalen, uten å angi grunn og uten at det er mangler ved varen eller tjenesten. Partenes rett til å gå fra avtalen

på annet grunnlag, reguleres av andre lover og alminnelige kontraktsrettslige prinsipper.

Departementet foreslår enkelte regler om gjennomføring av avtalen. Reglene er stort sett i samsvar med det som følger av fjernsalgsdirektivet, men vil etter forslaget her gjelde også for salg utenfor fast utsalgssted.

I fjernsalgsdirektivet heter det at «med mindre annet er avtalt mellom partene, skal leverandøren effektivt bestillingen senest innen tretti dager regnet fra dagen etter den dagen da forbrukeren avga bestilling til leverandøren». En hovedbegrunnelse for bestemmelsen må antas å være at forbrukeren er interessert i å kunne disponere over varen så snart som mulig, og dels også at vedkommende ikke skal være bundet av sin bestilling på ubestemt tid.

I utgangspunktet bør det være full avtalefrihet når det gjelder leveringstidspunktet. Det foreslås at opplysning om leveringstid regelmessig skal gis av selgeren før avtaleinngåelse. På den måten vil forbrukeren kunne ta selgerens opplysninger om leveringstid med i vurderingen før avtale inngås, og leveringstiden vil inngå som en del av avtalen og være forpliktende for selgeren.

Departementet foreslo i høringsnotatet en bestemmelse som regulerer de tilfellene der leveringstid av en eller annen grunn ikke er opplyst og avtalt. Det ble foreslått at levering i disse tilfellene skal skje innen rimelig tid og senest innen 30 dager regnet fra dagen etter den dagen da forbrukeren bestilte varen eller tjenesten.

Dersom selgeren ikke leverer innen avtalt tid, eller i mangel av avtale «innen rimelig tid og senest innen 30 dager» ble det lagt til grunn at reglene i kjøpsloven og alminnelige kontraktsrettslige regler om forsinkelse ville komme til anvendelse og regulere partenes rettigheter og plikter.

Departementet har endret og derved forenklet fristberegningen. Dette medfører i praksis at fristen blir en dag kortere enn i høringsnotatet. Hvilken virkning en forsinkelse skal få, må vurderes etter bestemmelsene i kjøpsloven og andre lover, samt etter alminnelige kontraktsrettslige prinsipper. Det kan oppstå situasjoner der selgeren ikke kan levere varen eller tjenesten som er bestilt. For varer har kjøpsloven bestemmelser om uteblitt levering og forsinkelse. For tjenester er det ingen generell regulering av disse spørsmålene. Særlige regler er gitt på enkeltområder som f.eks. håndverkertjenester.

Særlig ved fjernsalg kan det oppstå situasjoner der forbrukeren bestiller varer eller tjenester som ikke lenger er tilgjengelig, eller som for tiden er utsolgt osv.

Fjernsalgsdirektivet inneholder en uttrykkelig regel om at forbrukeren skal få beskjed dersom den bestilte varen eller tjenesten ikke kan skaffes. Forbrukeren må ved avgivelse av bestillinger ha krav på å få

beskjed snarest mulig dersom den bestilte varen ikke kan leveres. I høringsnotatet ble det derfor foreslått en uttrykkelig regel om dette for alle avtaler som omfattes av loven, selv om den i praksis nok vil ha mindre betydning for andre salgsformer enn fjernsalg.

Departementet ser at det å gi tilbakemelding vil påføre selgeren eller tjenesteyteren ekstra arbeid og kostnader. På den annen side er det urimelig om forbrukeren skal vente forgjeves på en vare eller tjeneste som ikke vil bli levert. Forbrukeren vil da ikke kunne bestille tilsvarende vare hos en annen leverandør, idet han eller hun tror at produktet vil bli levert.

I høringsnotatet ble det på bakgrunn av fjernsalgsdirektivet foreslått en uttrykkelig regel om forbrukerens rett til tilbakebetaling og frist for dette der varer eller tjenester ikke kan leveres. Som hovedregel gjelder et prinsipp om ytelse mot ytelse i avtaleforhold. Dette innebærer at selgeren ikke behøver å levere ytelsen hvis kjøperen ikke betaler og omvendt. Det vil derfor måtte foreligge et særlig behov sett fra selgerens side for at det skal være anledning til å avtale forskuddsbetaling i forbrukerforhold. Avtaler der det kan være behov for å avtale hel eller delvis forskuddsbetaling, kan være tilvirkningskjøp der selgeren må kjøpe inn materialer og bestillingskjøp der selgeren skal ta inn et produkt som normalt ikke føres.

Det forhold at selgeren ikke kan levere en vare eller tjeneste, vil ofte gi rett til heving av en avtale, ettersom det vil innebære vesentlig kontraktsbrudd. Bestemmelsen inneholdt ikke noen selvstendig rett til å heve avtalen, men forutsatte at spørsmål om forbrukerens rett til å heve avtalen må avgjøres etter andre regler. Det samme gjelder andre krav som forbrukeren måtte ha i forbindelse med mislighold av kontrakten, f.eks. krav på erstatning.

Forbrukeren bør få tilbake innbetalte beløp snarest mulig. I høringsnotatet ble det foreslått en maksimalfrist på 30 dager, som etter fjernsalgsdirektivet.

Departementet har på bakgrunn av høringsuttalelsene endret fristen for tilbakebetaling til 14 dager. Fristen løper fra avtalen eventuelt er hevet.

Departementet finner det ikke hensiktsmessig å regulere i hvilken utstrekning forskuddsbetaling skal være tillatt. Markedsføringslovens bestemmelser om urimelige avtalevilkår vil være et langt mer egnet redskap for å få tidsmessige løsninger for regulering av ulike sider ved internetthandel, herunder betalingsrutiner, i tiden framover.

1.4.1 Tvisteløsning

Departementet mener at reglene i angrerettloven er så sentrale og viktige at det bør foreligge et konkret tilbud om tvisteløsning. En ny lov vil ventelig reise en rekke nye tolkningsspørsmål, som det vil være viktig å få veiledning om og avgjørelser på i praksis. Det er i den forbindelse naturlig å vurdere om tvisteløsning kan skje innenfor det eksisterende apparat for tviste-

løsning gjennom Forbrukerrådet og Forbrukertvistutvalget.

Departementet legger til grunn at Forbrukerrådet vil bistå enkeltforbrukere i spørsmål knyttet til angrerett, og til de øvrige bestemmelsene i loven. I forbindelse med vedtakelsen av loven vil det være et betydelig behov for informasjon både til forbrukerne og til selgere og tjenesteytere. Departementet vil utarbeide og distribuere informasjon om den nye loven i samarbeid med Forbrukerombudet og Forbrukerrådet.

Forbrukertvistutvalget (FTU) er et uavhengig forvaltningsorgan som kan fatte vedtak med bindende virkning i tvister som faller under utvalgets virkeområde. FTU har inntil nylig hatt problemer med økende restanser og lang saksbehandlingstid. Det foreslås at tvister etter den nye loven legges under FTUs kompetanseområde. Departementet vil imidlertid følge utviklingen nøye, og komme tilbake med forslag om økte ressurser dersom saker etter den nye loven skulle medføre en økt arbeidsmengde for FTU, særlig dersom dette går på bekostning av andre typer saker.

Etter departementets vurdering vil domstolene og FTU ventelig utfylle hverandre, her som på en del andre områder. Behandling av saker i FTU er uten kostnader for forbrukeren, og således et godt alternativ, særlig i saker som gjelder små beløp.

Dersom det oppstår tvist om en avtaletilknytning til ulike land, blir spørsmål om lovvalg og verneting aktuelle. Dette gjelder særlig for fjernsalg. Når det oppstår en tvist vedrørende kjøp av en vare eller tjeneste vil vernetingsreglene avgjøre ved hvilket lands domstol forbrukeren kan reise sak eller bli saksøkt, og dermed bl.a. mulighetene for norske forbrukere til å reise søksmål i Norge for å få avgjort en tvist. Vernetingsreglene får også betydning for lovvalget, fordi det vil være lovvalgsreglene i det landet der kompetent domstol ligger som avgjør hvilket lands rett som skal legges til grunn.

Spørsmålet om verneting reguleres i Europa av to sentrale konvensjoner:

1. Brusselkonvensjonen av 1968 om domstolers internasjonale jurisdiksjon og om fullbyrding av dommer på privatrettens område (BRK).
2. Luganokonvensjonen av 1988 om domsmyndighet og fullbyrding av dommer i sivile og kommersielle saker (LUG), som er inngått mellom EF-landene og EFTA-landene.

Departementet foreslår en bestemmelse som innebærer at forbrukeren, i den utstrekning det i det hele tatt er adgang til å avtale verneting, ikke kan vedta annet verneting enn de lovbestemte, med unntak av sitt hjemting, med mindre annet følger av lov.

Lovvalgsregler er regler om hvilket lands rett som skal legges til grunn i en konkret tvist. Når en skal vurdere hvor langt en skal gå i å beskytte forbrukerne, får disse reglene betydning for hvilke muligheter det rent praktisk er til å gjøre dette. Lovvalgsreglene vil avgjøre

re i hvilke tilfeller f.eks. norsk rett skal legges til grunn i saker som har tilknytning til utlandet.

Det er usikkert i hvilken grad norske regler vil kunne komme til anvendelse ved kjøp som har tilknytning til utlandet.

Når det gjelder lovvalg utenfor EØS foreslås det en bestemmelse som innebærer at lovvalgs klausuler som sier at loven i et land utenfor EØS skal anvendes, ikke skal gjelde dersom dette medfører at forbrukerne derved får en dårligere beskyttelse.

Departementet vil bemerke at spørsmål om lovvalg er omdiskuterte. Økt globalisering, den teknologiske utviklingen og særlig handel via Internett reiser spørsmål som det pr. i dag ikke finnes klare svar på. Når det gjelder internetthandel skal det bemerkes at det arbeides i EU med disse spørsmålene, og ett av temaene er nettopp lovvalg.

1.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forbrukerombudet fører allerede i dag tilsyn etter markedsføringsloven med markedsføring og avtalevilkår ved salgsformer som omfattes av lovforslaget. Dersom Forbrukerombudet skulle se behov for å prioritere tilsyn på dette området i forbindelse med vedtakelse av den nye loven, vil det kunne føre til økt arbeidsmengde.

Lovforslaget har et noe videre virkeområde enn gjeldende angrefristlov, samtidig som en ny lov reiser nye tolkningsproblemer. Dette kan medføre at Forbrukertvistutvalget (FTU) må behandle flere saker enn hva som er tilfelle i dag.

I likhet med det som gjelder for FTU vil også Forbrukerrådet trolig merke økt pågang i forbindelse med en ny lov med nye problemstillinger og behov for informasjon.

Departementet vil følge utviklingen etter at den nye loven er trådt i kraft, og vil eventuelt komme tilbake til spørsmålet om økte ressurser dersom oppgavene med informasjon om regelverket, tilsyn og håndheving, samt bistand til forbrukerne ved konkrete tvister og behandling av saker i FTU ikke lar seg løse på en tilfredsstillende måte innenfor dagens rammer.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jon Olav Alstad, Frank Willy Larsen, Liv Marit Moland, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Shahbaz Tariq, fra Kristelig Folkeparti, lederen May-Hellen Molvær Grimstad og Ola T. Lånke, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold og Per Sandberg, fra Høyre, Trond Helleland og Inger Stolt-Nielsen, fra Senterpartiet, Tron Erik Høyind, og fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, viser til at forslaget til ny lov om opplysningsplikt og

angrerett m.v. ved fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted (angrerettloven) skal avløse angrefristloven av 24. mars 1972 nr. 11. Komiteen har merket seg at formålet er å sikre at forbrukerne får relevant og nødvendig informasjon ved enkelte særlige salgssituasjoner. Formålet er videre å gi forbrukeren rett til å gå fra avtalen i 14 dager. Komiteen ser det som viktig å stadig forbedre lovgivningen for å sikre forbrukervernet.

Lovens virkeområde

Komiteen viser til at forslag til ny lov skal omfatte «salg der forbrukeren inngår avtale eller inngir kjøpstilbud (ordre) i nærvær av selgeren eller tjenesteyteren». Dette omfatter bl.a. dørsalg, gatesalg, salg på arbeidsplasser, salgsutflukter og salg på messer. Komiteen har merket seg at argumentene for å la loven gjelde generelt på salg som finner sted utenfor fast utsalgssted har like stor gyldighet i dag. Komiteen vil understreke beløpsgrensen på 300 kroner for at loven kommer til anvendelse ved salg utenfor fast utsalgssted.

Komiteen viser til at de største endringene i lovforslaget er å innføre krav til informasjon og at opplysninger skal gis skriftlig, i tillegg til at angrefristen blir utvidet fra 10 til 14 dager, samt at visse tilknyttede kredittavtaler skal oppheves ved bruk av angrerett. Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

Fjernsalg

Komiteen viser til lovforslaget som slår fast at det ansees som fjernsalg når følgende vilkår er oppfylt:

- forberedelse og inngåelse av avtale skjer utelukkende ved bruk av fjernkommunikasjon og
- selgeren eller tjenesteyteren har generelt overfor forbrukeren tilbudt eller oppfordret til inngåelse av avtaler på denne måten ved en eller flere anledninger.

Komiteen vil slå fast at lovforslaget bare omfatter avtaler som i sin helhet er inngått ved bruk av fjernkommunikasjon.

Komiteen vil også påpeke at det ikke bør ha betydning hvordan virksomheten er organisert internt, eller hvor stor del av omsetningen som skjer ved fjernsalg og lignende. For at det i det konkrete tilfelle skal anses å foreligge et fjernsalg, må avtalen utelukkende inngås ved bruk av fjernkommunikasjon.

Komiteen vil understreke at avtaler som bare er bindende for den næringsdrivende, eksempelvis billettsalg til kino, ikke vil omfattes av loven. Komiteen har merket seg at det allikevel stilles visse krav til den næringsdrivende om markedsføring av tilbudet ved inngåelse av avtale på avstand for at virksomheten skal ansees som fjernsalg.

Komiteen vil også understreke at det ikke stilles krav til omfanget av virksomheten for at næringsdrivende skal ansees til å drive fjernsalg. Derimot vil næringsdrivende som unntaksvis, i enkelt tilfeller, akseptere bestilling for eksempel pr. telefon og etter initiativ og oppfordring fra en kunde som en slags ekstraservice i forhold til denne personen, ikke kunne sies å ha markedsført tilbud om omsetning på denne måten. Komiteen viser til at denne typen individuelt fremforhandlede avtaler ikke omfattes av loven.

Komiteen er enig i at avtaler som inngås pr. telefon, der selgeren uanmodet har ringt forbrukeren, er det større behov for forbrukerbeskyttelse, og komiteen støtter derfor Regjeringen i at på en del punkter så skal telefonsalg behandles på samme måte som dørsalg, gatesalg og annet salg utenfor fast utsalgssted. Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag på dette punktet.

Loven gjelder forbrukerforhold

Komiteen viser til at i fjernsalgsdirektivets forbrukerdefinisjon er det bare fysiske personer som regnes som forbruker. Dette innebærer at sammenslutninger av enkeltpersoner ikke ansees som forbrukere i direkte forstand. Etter norsk rett må det imidlertid antas at sammenslutninger av forbrukere i visse tilfeller omfattes av forbrukerdefinisjonen, forutsatt at avtalen tjener til oppfyllelse av personlige formål for enkeltpersoner.

Komiteen støtter departementet i at det kan skape problemer i praksis når definisjonen av hva som er en forbruker er forskjellig fra lov til lov, og støtter derfor at det foretas en generell gjennomgang av forbrukerbegrepet i norsk lovgivning.

Komiteen har som utgangspunkt at området for forbrukervernregler bør dekke avtaler som gjelder ivaretagelse av personlige behov. Komiteen støtter derfor Regjeringens syn på at forbrukervernreglene skal komme til anvendelse selv om sammenslutning formelt er avtaleparten, når denne sammenslutningen i realiteten er en samling privatpersoner.

Komiteen har merket seg at det kan være problematisk i forhold til avgrensning i forhold til næringsvirksomhet. Det er vanskelig å gi noen presis avgrensning i motivene, men komiteen støtter Regjeringen i at dette ikke kan tillegges så stor vekt at en skal gå tilbake i forhold til tidligere praksis og innnevne definisjonen slik at samlinger av forbrukere ekskluderes fra de rettigheter som loven gir. Komiteen viser til at der privatpersoner bruker profesjonell bistand til å markedsføre eller selge varer eller tjenester, bør det påhvile den profesjonelle parten å etterleve lovens bestemmelser om opplysningsplikt og krav til avtalen osv.

Komiteen er enig i at rettspraksis fra skatteretten, hvor grensen mellom hobby/fritidssyssel og næringsvirksomhet nærmere er trukket opp, kan være

veiledende også i forhold til angrerettloven. Det blir blant annet vist til at lengre tids kjøp og salg av frimerker til verdifulle frimerkesamlinger, ble ansett for å være næringsvirksomhet etter skattelovens bestemmelser. Komiteen har også merket seg at aktiviteten må være av et visst omfang og en viss varighet. I næringsvirksomhetsbegrepet ligger også at den økonomiske aktiviteten må være utøvet for den næringsdrivendes egen regning og risiko. Komiteen mener at man på bakgrunn av disse momentene må foreta en skjønnsmessig og konkret vurdering av om en bestemt avtalepart skal ansees for å opptre i næringsvirksomhet i angrerettlovens forstand.

Ulike regler for varer og tjenester

Komiteen vil understreke at loven omfatter både kjøp av ferdige varer, kjøp av varer som tilpasses eller tilvirkes spesielt for den enkelte forbruker, og kjøp av tjenester.

Komiteen mener det bør foreligge særlige grunner for å unnta bestemte typer varer og tjenester. At det er tvil om et produkt skal ansees som en vare eller tjeneste, mener komiteen at det ikke i seg selv har noen betydning for hvorvidt det skal omfattes av loven eller ikke. Komiteen støtter Regjeringen i at de ulike ytelsene bør vurderes på en slik måte at det blir de reglene som passer best som kommer til anvendelse.

Fast eiendom

Komiteen viser til at Regjeringen foreslår at salg og oppføring av fast eiendom ikke skulle omfattes av loven. Unntaket er ment å omfatte også omsetning av adkomstdokumenter med tilknyttet leierett til bolig. Avtaler om andre rettigheter i fast eiendom blir også foreslått unntatt. Komiteen vil også påpeke at salg av fast eiendom skjer i praksis på en slik måte at avtalen sjelden vil omfattes av lovens definisjon av fjernsalg.

Komiteen støtter forslaget om at avtaler om rettigheter i fast eiendom skal unntas. Men viser samtidig til at leie av fast eiendom skal omfattes av loven. Komiteen har merket seg at det er selve måten avtalen inngås på som legitimerer regler om forbrukerbeskyttelse, og at de fleste typer kortidsutleie i praksis vil være dekket inn under unntaket i § 19 første ledd bokstav b, f.eks. leie av et sommerhus i en måned.

Komiteen viser til at når det gjelder andre kortvarige leieforhold, vil bare avtaler som inngås på visningsstedet eller uten besiktigelse være omfattet. Der som utleier legger opp til at avtalen inngås i etterkant av visningen, f.eks. per telefon eller telefaks eller på utleiers kontor, vil ikke lovens regler gjelde. Komiteen vil understreke at det er opp til utleier å bestemme om avtalen skal inngås på en måte som gjør at den omfattes av loven, eller på andre like praktiske og vanlige måter. Komiteen vil også vise til at leieav-

taler som inngås mellom private vil falle utenfor loven så lenge utleier ikke kan sies å drive næringsvirksomhet.

Komiteen har forståelse for at det er vanskelig å trekke noen helt klare grenser for når utleievirksomhet er av et slikt omfang at en person må sies å drive næringsvirksomhet. Dette må avgjøres skjønnsmessig og konkret. Komiteen vil understreke at for private utleiere som driver virksomhet i et slikt omfang at de anses for å drive næringsvirksomhet, må det kreves at det foreligger et bestemt sted leietakerne kan henvende seg til for at det skal anses å foreligge et fast utsalgssted. Det er ingenting i veien for at det kan være utleiers egen bolig.

Komiteen har merket seg at lovens regler om forhåndsinformasjon og krav til avtalen vil komme til anvendelse i den utstrekning den profesjonelle hjelpere håndterer disse delene av prosessen.

Komiteen er enig i at reglene i loven vil, her som ellers, bare komme til anvendelse i de tilfellene der avtalen skal inngås utenfor fast utsalgssted, f.eks. i boligen i umiddelbar tilknytning til visningen. Oppdragsgiver og oppdragstaker kan ved valg av prosedyrer for avtaleinngåelse ta stilling til om loven skal komme til anvendelse eller ikke.

Matvarer og andre dagligvarer

Komiteen støtter Regjeringen i at ordningene med netthandel av matvarer, utkjøring av varer fra lokale kjøpmenn osv., er et nyttig og godt tilbud til forbrukerne. Komiteen mener derfor at det bør legges til rette for at denne typen ordninger kan fortsette og utvikles videre uten at det blir for komplisert å drive slik virksomhet.

Komiteen har merket seg av forslaget at det ikke skulle være kompliserte krav til den type handel som har utviklet seg ved bestilling og kjøp av varer via telefon eller Internett. Komiteen er glad for at Regjeringen, særlig med tanke på de salgsformene som er nevnt ovenfor, er kommet til at det ikke er nødvendig å fastsette noe unntak, slik lovforslaget for øvrig nå er utformet. Konsekvensen av at det ikke foreslås unntak, blir for det første at krav til forhåndsinformasjon etter forslaget § 7 gjelder. Komiteen mener imidlertid at det ikke vil by på store problemer å oppfylle disse kravene, som stort sett vil tilsvare de opplysninger det uansett er naturlig og nødvendig å gi for å drive denne formen for handel. Komiteen viser til at ved bestilling over Internett vil regelmessig varetilbud være presentert med en kort angivelse av varen samt pris, og at noe mer utfyllende informasjon vil ikke kravene etter loven innebære for denne typen kurrante produkter.

Komiteen har videre merket seg at kravet om at opplysningene skal gis lesbart på papir eller annet varig medium, senest ved levering av varen. Men komiteen vil samtidig påpeke at etter lovforslaget, slik

det nå framstår, er det ikke nødvendig å gi alle opplysningene etter inngåelse av hver avtale, dersom avtalene er likeartede.

Komiteen viser til at ferskvarer som frukt, grønnsaker, kjøtt, fisk, brød, melk, avskårne blomster osv. har så kort holdbarhet at selger neppe kan selge dem igjen hvis de returneres. Komiteen er derfor enig i at slike varer skal være unntatt fra angreretten.

Komiteen vil utover dette støtte det fremlagte lovforslaget på dette punkt.

Småkjøp

Komiteen støtter Regjeringens forslag om at bare avtaler som inngås utenfor fast utsalgssted, og som gjelder beløp mindre enn kr 300 unntas fra loven.

Reservasjonstjenester

Komiteen er av den oppfatning at reservasjonstjenester bør omfattes også av kravene til tjenesteyters opplysningsplikt. At det på avtaletidspunktet fastsettes et tidspunkt for levering, er ikke noe som i seg selv tilsier at det er mindre behov for informasjon, snarere tvert imot. Komiteen ser det som nødvendig at det ved reservasjonstjenester, som ofte skal leveres noe fram i tid, er viktig for forbrukeren å ha en bekreftelse på papir eller for eksempel e-post om hva som er avtalt, til hvilken pris, når tjenesten skal leveres osv.

Komiteen viser til at avgrensningen bare gjelder tjenester der tidspunktet for levering fastsettes ved avtaleinngåelsen, og at bare avtaler om enkeltstående tjenesteytelser omfattes av unntaket. Komiteen vil understreke at avtaler om løpende levering av tjenesteytelser dermed ikke vil være omfattet av unntaket fra angreretten.

Komiteen vil utover dette støtte Regjeringens lovforslag i forhold til reservasjonstjenester.

Spille- og lotteritjenester

Komiteen viser til at spille- og lotteritjenester unntas fra angreretten ved annet fjernsalg enn telefonalg, og at unntaket foreslås begrenset til spill og lotterier som er reelle og som drives i lovlige former. Komiteen mener det er et åpenbart behov for angrerett for slike ytelser, og støtter derfor forslaget. Komiteen vil presisere at unntaket ikke er ment å omfatte tippe- og lottosystemer.

Komiteen har også merket seg at unntaket ikke vil gjelde for en del typisk postordrevirksomhet der det i markedsføringen gis inntrykk av at en er spesielt uttrukket til å motta bestemte produkter til en særlig gunstig pris, eller mot å betale porto og ekspedisjonskostnader o.l.

Komiteen støtter Regjeringens forslag som gjelder unntak for angrerett for spille- og lotteritjenester.

Bestillinger som ledd i medlemskap i klubber m.v.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, støtter Regjeringen i at loven i utgangspunktet skal gjelde for enhver avtaleinngåelse, men slik at den ikke gjelder for enkeltelementer i en avtale eller deloppfyllelser av en avtale. Flertallet deler Regjeringens oppfatning i at det ved avtale om medlemskap i en klubb, vil være naturlig å anse hver ny bestilling som en ny avtaleinngåelse, selv om bestillingen skjer «negativt» ved manglende avbestilling og i henhold til en mer generell, overordnet avtale.

Flertallet mener at angrerettlovens nåværende ordning gir en ubegrunnet forskjellsbehandling av for eksempel bokklubber, plateklubber og videoklubber på den ene siden og internettbaserte bok-, plate- og videobutikker der forbrukeren har angrerett på hver enkelt bok, CD eller video på den andre siden.

Flertallet er enig i at bokklubber som utgir medlemsblad gir god informasjon. Dette skulle tilsi at det ikke skulle være problematisk å oppfylle informasjonskravene etter loven. Dessuten kan klubbene, dersom de ønsker å bidra til at bare medlemmer som er reelt interessert i tilbudet, snu bestillingsformen, slik at medlemmene aktivt må bestille varen, i stedet for ordningen med avbestilling.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet har merket seg at en vesentlig del av salget av norsk skjønnlitteratur foregår gjennom såkalt abonnementsordning eller medlemskap i bokklubb. Tilsvarende gjelder for større verk og bokserier. Det er etablert gode rutiner og informasjon om medlemskap i bokklubber, i Norge er det 1,2 millioner medlemskap. Disse medlemmer har merket seg at forbrukerne gis omfattende informasjon både om betingelser for kjøp, og om bøkene som tilbys for salg. Disse medlemmer viser til at med dagens regler er det slik at forbrukeren ved inngåelse av abonnementsordning på serier og verk samt medlemskap i bokklubb, har angrerett på selve avtalen, men ikke på hver enkelt forsendelse innenfor den inngåtte avtalen. Dagens praksis er hjemlet i en spesifikk unntaksbestemmelse for abonnementsordninger. Disse medlemmer viser til at fjernsalgsdirektivet åpner for å beholde ordningen i eksisterende angrerettlov, og at det er gode grunner som taler for å beholde dette unntaket. Et klubbmedlemskap innebærer at forbrukeren i en helt annen grad enn ved vanlige kjøp er klar over sine forpliktelser og rettigheter i bokklubben, plateklubben og videoklubben.

Disse medlemmer har merket seg at effekten av ikke å videreføre unntaket for slike klubber i loven, vil være at deler av medlemsmassen kunne «snu klubbssystemet», ved at det ikke lenger er så viktig å avbestille varer man ikke vil ha, men returnerer dem i stedet. Resultatet kan bli at et stort antall bøker, vide-

oer etc. sendes ut i hele landet, for så å sendes tilbake, med de negative følger det får.

Disse medlemmer foreslår følgende lovtekst som nytt annet ledd i forslaget § 12:

«§ 12 nytt annet ledd i angrerettloven skal lyde:

Ved medlemskap i klubber og lignende hvor det inngås avtale om løpende utgivelser av ikke fastlagt omfang, omfattes ikke de enkelte bestillinger som ledd i medlemsavtalen av bestemmelsene i dette kapittel.

Forslagets § 12 annet ledd blir tredje ledd.»

Auksjoner

Komiteen er enig i å unnta tradisjonelle auksjoner, mens for eksempel nye varer på auksjoner via Internett vil omfattes.

Salgsautomater

Komiteen registrerer at departementet foreslår et totalunntak for denne typen kjøp, uavhengig av kjøpesum. Begrunnelsen er at det oftest dreier seg om kurrante kjøp, og at det vil være både unødvendig og teknisk komplisert å imøtekomme kravene til informasjon og skriftlig avtale, f.eks. ved kjøp av bensin for 350 kroner fra en helautomatisk bensinstasjon eller kjøp av et månedskort fra automat. Komiteen vil understreke at dersom utviklingen med salg av varer og tjenester fra automat og automatiserte forretningslokaler tilsier det, vil spesifiserte lovkrav for forbrukerrettigheter for slikt salg bli vurdert på nytt.

Finansielle tjenester m.v.

Komiteen har merket seg at særreglene for finansielle tjenester i annet regelverk i stor utstrekning gir forbrukeren krav på opplysninger før avtale inngås, krav på skriftlig avtale og mulighet til å komme løs fra en avtale. Når det gjelder de mest aggressive salgsformene, telefonsalg og salg utenfor fast utsalgsted, er komiteen enig i at loven skal gjelde. Dette gjelder også forsikringsavtaler, som er unntatt etter gjeldende angrerettlov.

Selgerens og tjenesteyterens plikt til å gi opplysninger før avtaleinngåelse

Komiteen støtter at det stilles krav til de opplysninger som skal gis av selgeren eller tjenesteyteren før avtaleinngåelse, dvs. i annonser eller annen markedsføring eller ved nærmere kontakt, f.eks. når forbrukeren ringer og bestiller. Opplysningene som skal gis er bl.a.:

- opplysninger om varens eller tjenestens viktigste egenskaper
- opplysninger om de økonomiske kostnadene

- opplysninger om angreretten
- opplysninger om alle vesentlige avtalevilkår
- selgerens navn, og eventuelt adresse
- hvor lenge tilbudet er gyldig, dersom det er begrenset

Bestemmelsen inneholder ikke en uttømmende liste over hvilke opplysninger som skal gis. Det kan være andre forhold som det vil være naturlig å opplyse om for spesielle produkter.

Komiteen er enig i at det er upraktisk å stille noe generelt krav om at informasjonen skal gis på norsk. Særlig i forhold til tilbydere på Internett kan dette være lite praktisk. Det foreslås imidlertid et krav om at der selgeren har markedsført seg på norsk, f.eks. på Internett, skal også den videre informasjon i forbindelse med inngåelse av en konkret avtale gis på norsk.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til de kommentarer som har kommet fra Forbrukerombudet vedrørende opplysningsplikt før avtaleinngåelse. I forslaget til § 7 bokstav d skal forbruker ha informasjon om alle vesentlige avtalevilkår. For at muligheter for misforståelser og mistolkninger skal minimeres mener dette medlem at kunden skal ha krav på alle avtalevilkår.

Dette medlem fremmer forslag om § 7 bokstav d:

«§ 7 bokstav d i angrerettloven skal lyde:

Alle avtalevilkår, herunder om betaling, levering, eller annen oppfyllelse av avtalen samt om avtalens varighet når avtalen gjelder løpende ytelser.»

Skriftlige opplysninger

Komiteen støtter forslaget om at forbrukeren etter avtaleinngåelsen skal motta et angrerettsskjema som redegjør for vilkår og fremgangsmåte for å benytte seg av angreretten. Komiteen mener dette skjemaet også skal kunne formidles elektronisk enten ved leveranse eller ordrebekreftelse. Skjemaet kan da også følge digitale varer og tjenester. Når elektroniske signaturer etter hvert blir tatt i bruk, vil angrerettsskjemaet også kunne returneres elektronisk.

Angrerett

Komiteen er enig i at fristen angis i kalenderdager, og at fristen skal være 14 dager. Etter forslaget skal forbrukeren motta nærmere bestemte sentrale opplysninger ved skriftlig meddelelse eller på annet varig medium. I tillegg til opplysninger om angreretten skal det bl.a. gis opplysninger om varens eller tjenestens viktigste egenskaper, andre sentrale avtalevilkår og opplysninger om garanti og ettersalgsservice. Formålet er å sikre at forbrukeren får den informasjon som er nødvendig for å kunne vurdere om dette er en

avtale som en ønsker å fastholde. Komiteen har merket seg at angrefristen begynner å løpe når forbrukeren har mottatt opplysningene på foreskrevet måte. Først når de er mottatt i form av et skriftlig dokument eller på annen varig måte, vil forbrukeren få anledning til å gå gjennom dem i ro og mak, og vurdere sin beslutning.

Enkelte spørsmål knyttet til gjennomføring av avtalen

Komiteen registrerer at loven gir forbrukerne en særlig rett til å gå fra avtalen, uten å angi grunn og uten at det er mangler ved varen eller tjenesten. Partenes rett til å gå fra avtalen på annet grunnlag, f.eks. fordi varen eller tjenesten er mangelfull eller fordi forbrukeren ikke betaler vederlaget innen avtalt tid, reguleres av andre lover og alminnelige kontraktsrettslige prinsipper.

Tilsyn og sanksjoner

Komiteen er enig i at forbrukerombudets tilsyn med markedsføring og avtalevilkår ivaretar behovet for tilsyn med at lovforslagets bestemmelser overholdes. Enkelte av bestemmelsene vil dessuten ha sivilrettslige virkninger, f.eks. ved at angrefristen forlenges dersom opplysningsplikten ikke er oppfylt.

Twisteløsninger

Komiteen registrerer at, etter departementets vurdering, vil domstolene og FTU (Forbrukertvistutvalget) ventelig utfylle hverandre, her som på en del andre områder. Behandling av saker i FTU er uten kostnader for forbrukeren, og således et godt alternativ, særlig i saker som gjelder små beløp. Samtidig har FTU lang erfaring med gjeldende angrefristlov og typiske forbrukerkjøp som vil være til nytte også ved behandlingen av saker etter den nye loven. På den annen side vil det trolig i en del av de prinsipielle sakene være ønskelig, både sett fra forbrukersynspunkt og fra næringslivets side, å få brakt spørsmål om tolkning av loven videre inn for domstolene.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet:

Forslag 1

§ 12 nytt annet ledd i angrerettloven skal lyde:

Ved medlemskap i klubber og lignende hvor det inngås avtale om løpende utgivelser av ikke fastlagt omfang, omfattes ikke de enkelte bestillinger som ledd i medlemsavtalen av bestemmelsene i dette kapittel.

Forslagets § 12 annet ledd blir tredje ledd.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

§ 7 bokstav d i angrerettloven skal lyde:

Alle avtalevilkår, herunder om betaling, levering, eller annen oppfyllelse av avtalen samt om avtalens varighet når avtalen gjelder løpende ytelser.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om opplysningsplikt og angrerett m.v. ved fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted (angrerettloven)

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1 Virkeområde

Loven gjelder ved salg av varer og tjenester til forbrukere, når selgeren eller tjenesteyteren opptrer i næringsvirksomhet og avtalen inngås ved fjernsalg eller salg utenfor fast utsalgssted.

Lovens kapittel 2 og 3 gjelder også den som i næringsvirksomhet opptrer på vegne av en ikke-næringsdrivende selger eller tjenesteyter i situasjoner som nevnt i første ledd.

Loven gjelder for Svalbard og Jan Mayen. Kongen kan likevel ved forskrift bestemme at hele eller deler av loven ikke skal gjelde, og gi særlige regler av hensyn til de stedlige forhold.

§ 2 Unntak fra lovens virkeområde

Loven gjelder ikke for:

- salg fra salgsmatemater og automatiserte forretningslokaler
- salg utenfor fast utsalgssted når den samlede kontraktssummen inkludert frakt- og tilleggskostnader som forbrukeren skal betale er under kr 300
- auksjonssalg. Loven gjelder likevel når det er lagt opp til at budgivningen utelukkende skal skje ved fjernkommunikasjon, og gjelder annet enn brukte varer og særskilt tilvirkede gjenstander. Loven gjelder uansett når auksjonssalg skjer som ledd i en salgsutflukt arrangert av selgeren eller tjenesteyteren
- avtaler om salg eller oppføring av fast eiendom eller avtaler som gjelder rettigheter i fast eiendom, bortsett fra utleie. Som salg av fast eiendom regnes også salg av adkomstdokumenter med tilknytning til leierett i bolig
- avtaler som omfattes av lov 13. juni 1997 nr. 37 om salg av tidsparter i fritidsbolig (tidspartloven), og henvendelser med sikte på inngåelse av slike avtaler

- salg utenfor fast utsalgssted dersom selgeren eller tjenesteyteren oppsøker forbrukeren etter dennes uttrykkelige anmodning, og avtalen angår en vare eller tjeneste som omfattes av forbrukerens henvendelse, eller en vare eller tjeneste som er direkte forbundet med denne
- avtaler om finansielle tjenester som inngås ved annet fjernsalg enn telefonsalg
- avtaler om investeringstjenester

§ 3 Ufravikelighet

Det kan ikke avtales eller gjøres gjeldende vilkår som er dårligere for forbrukeren enn det som følger av bestemmelsene i loven her.

§ 4 Avtale om voldgift og verneting

Forbrukeren kan ikke på forhånd avtale voldgift.

Dersom ikke annet følger av lov, kan forbrukeren ikke vedta annet verneting enn de lovbestemte, med unntak av sitt hjemting.

§ 5 Lovvalg utenfor EØS

Inneholder en avtale som har nær tilknytning til EØS-landenes territorium, en bestemmelse om at lov-givningen i et land utenfor dette området skal anvendes på avtalen, gjelder bestemmelsen bare for spørsmål som er regulert i denne loven hvis selgeren eller tjenesteyteren kan godtgjøre at forbrukeren ikke får en dårligere beskyttelse.

§ 6 Definisjoner

I loven menes med:

- fjernsalg: salg der forberedelse og inngåelse av en avtale skjer utelukkende ved bruk av fjernkommunikasjon, forutsatt at selgeren eller tjenesteyteren i sin markedsføring tilbyr eller oppfordrer til inngåelse av avtaler på denne måten
- fjernkommunikasjon: kommunikasjon som skjer uten at partene er tilstede samtidig, f.eks. ved telefon, trykksaker, fjernsyn og Internett
- telefonsalg: fjernsalg der forbrukeren inngår avtale eller inngir kjøpetilbud (ordre) ved telefonsamtale etter uanmodet oppringning fra selgeren eller tjenesteyteren
- salg utenfor fast utsalgssted: salg der forbrukeren inngår avtale eller inngir kjøpetilbud (ordre) i nærvær av selgeren eller tjenesteyteren på annet sted enn dennes faste utsalgssted
- forbruker: fysisk person som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet. Som forbruker regnes også en sammenslutning som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet, forutsatt at avtalen skal tjene medlemmenes personlige formål

Departementet kan gi forskrift om hva som skal anses som fjernkommunikasjon.

Kapittel 2. Opplysningsplikt før avtaleinngåelsen

§ 7 Opplysningsplikt før avtaleinngåelsen

Før det blir inngått en avtale skal forbrukeren motta opplysninger som forbrukeren har grunn til å regne med å få, herunder opplysninger som forbrukeren har krav på etter annen lovgivning. Forbrukeren skal i alle fall ha opplysninger om:

- varens eller tjenestens viktigste egenskaper
- de totale kostnadene forbrukeren skal betale, inklusive alle avgifter og leveringskostnader, og spesifisering av de enkelte elementene i totalprisen
- om forbrukeren har rett til å gå fra avtalen (angrert) etter loven her eller ikke
- alle vesentlige avtalevilkår, herunder om betaling, levering eller annen oppfyllelse av avtalen samt om avtalens varighet når avtalen gjelder løpende ytelser
- selgerens eller tjenesteyterens navn og adresse
- tidsrommet tilbudet eller prisen er gyldig i
- kostnadene ved bruk av fjernkommunikasjonsmetoden, dersom de ikke beregnes etter normaltakst
- hvilke språk informasjon og avtalevilkår er tilgjengelig på

Opplysningene skal gis på en klar og forståelig måte. Der opplysningene gis ved fjernkommunikasjon skal det tilpasses det midlet som anvendes. Markedsføringen skal ta særskilt hensyn til behovet for beskyttelse av mindreårige.

Ved markedsføring som er rettet direkte til norske forbrukere, eller der markedsføringen er på norsk, skal opplysningene gis på norsk.

For avtaler om finansielle tjenester gjelder ikke bestemmelsen her, med unntak av første ledd bokstav c.

§ 8 Forskrift

Departementet kan ved forskrift fastsette at selgeren eller tjenesteyteren plikter å gi andre opplysninger etter § 7.

Departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om hvordan opplysningsplikten etter § 7 skal oppfylles.

Departementet kan ved forskrift gjøre unntak fra opplysningsplikten etter § 7.

Kapittel 3. Opplysningsplikt ved avtaleinngåelse

§ 9 Opplysningsplikt ved avtaleinngåelse

I forbindelse med inngåelse av en avtale skal forbrukeren motta følgende opplysninger lesbart og lagret på papir eller annet varig medium som forbrukeren råder over:

- opplysningene som nevnt i § 7 første ledd bokstav a-f

- vilkårene og framgangsmåten for, samt virkningene av å benytte angreretten
- opplysninger om eventuell ettersalgsservice og gjeldende garantivilkår
- vilkår for oppsigelse av avtalen dersom den er tidsbegrenset eller av mer enn ett års varighet
- bekreftelse av bestillingen

Ved avtaler om tjenester skal opplysningene gis snarest mulig etter avtaleinngåelsen. Ved kjøp av varer skal forbrukeren motta opplysningene senest ved levering. Ved avtaler om varer som skal leveres til en annen enn kjøperen, kan det avtales at opplysningene skal gis først etter levering av varen. Opplysninger etter bokstav b-e skal uansett gis etter avtaleinngåelsen, selv om de er gitt på denne måten tidligere.

Der markedsføringen forut for avtaleinngåelsen er rettet direkte til norske forbrukere, eller der markedsføringen er på norsk, skal opplysningene gis på norsk.

Bestemmelsen her gjelder ikke for enkeltstående tjenester som ytes ved bruk av en fjernkommunikasjonsmetode og som faktureres av operatøren (for eksempel teletorgtjenester). Forbrukeren skal likevel kunne få opplyst den fysiske adressen til tjenesteyterens forretningssted der han eller hun kan inngi klager.

For avtaler om finansielle tjenester gjelder ikke bestemmelsen her, med unntak av første ledd bokstav b og annet og tredje ledd.

Loven her medfører ingen begrensninger i forhold til krav til opplysningsplikt eller krav til avtalen som følger av andre regler.

§ 10 Forskrift

Departementet kan ved forskrift fastsette nærmere bestemmelser om krav til oppfyllelse av opplysningsplikten etter § 9, herunder at opplysninger om angreretten skal gis ved bruk av et angrefristformular fastsatt av departementet.

Departementet kan ved forskrift gjøre unntak fra opplysningsplikten etter § 9.

Kapittel 4. Angrerett ved kjøp av varer

§ 11 Rett til å gå fra avtalen (angrert)

Forbrukeren har rett til å gå fra avtalen (angrert) ved å gi melding til selgeren etter § 13 innen 14 dager etter at hele varen og de opplysninger som kreves med hjemmel i kapittel 3 er mottatt på foreskrevet måte. Fristen løper uansett ut senest 3 måneder etter at varen er mottatt, eller etter 1 år dersom opplysninger om angrert ikke er gitt.

For varer som skal tilvirkes eller tilpasses spesielt for forbrukeren løper fristen ved annet fjernsalg enn telefonsalg fra de opplysninger som kreves med hjemmel i kapittel 3 er mottatt på foreskrevet måte. Fristen løper likevel ut senest 3 måneder etter at avtalen ble inngått.

§ 12 Unntak fra og begrensninger i angreretten

Angreretten gjelder ikke

- a) dersom varen ikke kan leveres tilbake i tilnærmet samme stand og mengde, og beskadigelsen eller forringelsen skyldes uaktsomhet eller manglende omsorg fra forbrukerens side
- b) varer der selve leveringingen har medført at de ikke kan leveres tilbake
- c) varer som raskt forringes fysisk

Ved annet fjernsalg enn telefonsalg kan angreretten ikke gjøres gjeldende for lyd- eller bildeopptak eller datamaskinprogram der forbrukeren har brutt forseglingen. Opplysning om at angreretten bortfaller skal framgå klart og tydelig på selve forseglingen.

§ 13 Melding om bruk av angreretten. Fristberegning

Dersom forbrukeren vil benytte angreretten etter § 11 skal det gis melding til selgeren om dette innen utløpet av den dagen fristen løper ut. I meldingen skal forbrukeren opplyse om hvordan retur av varen vil skje.

Ender fristen på en lørdag, helligdag eller høytidsdag forlenges den likevel slik at den løper ut den nærmeste virkedagen som følger etter.

Fristen anses overholdt dersom meldingen er avsendt innen fristens utløp, og på en måte som er forsvarlig etter forholdene. Dette gjelder selv om meldingen blir forsinket eller på annen måte ikke kommer riktig fram.

§ 14 Gjennomføring av angreretten ved avtaler som er inngått ved telefonsalg eller salg utenfor fast utsalgssted

Ved bruk av angreretten faller partenes plikt til å oppfylle avtalen bort. Dersom noen av partene har oppfylt hele eller deler av avtalen skal det skje en tilbakeføring. Returkostnadene bæres av selgeren.

Selgeren plikter å tilbakebetale det forbrukeren har betalt, samt eventuelt et beløp til dekning av returkostnader, senest 14 dager fra den dagen melding om bruk av angreretten er mottatt.

Forbrukeren kan holde varen tilbake inntil han eller hun har mottatt tilbakebetaling og eventuelt et beløp tilsvarende returkostnader fra selgeren.

Når forbrukeren har mottatt det selgeren skal betale, skal forbrukeren sende eller levere varen til selgeren innen rimelig tid.

Er varen sendt gjennom posten eller en annen selvstendig fraktfører skal den sendes tilbake på tilsvarende måte. Dersom selgeren ikke har ordnet med hensiktsmessig returpakning, gjelder bestemmelsen i sjette ledd.

Er varen levert på annen måte skal den stilles til selgerens rådighet for avhenting på det stedet varen ble mottatt. Er varen i disse tilfellene levert på et annet

sted enn i forbrukerens hjem kan det avtales at varen skal sendes eller leveres på en annen måte som ikke medfører urimelig ulempe for forbrukeren.

Forbrukeren plikter ikke å motta eller innløse en vare før den returneres til selgeren, men kan i stedet be den som leverer varen om å returnere den til selgeren.

Dersom forbrukeren har gitt melding til selgeren om at varen kan hentes i henhold til sjette ledd og dette ikke skjer innen 3 måneder fra meldingen er mottatt, tilfaller den forbrukeren vederlagsfritt.

§ 15 Gjennomføring av angreretten ved avtaler som er inngått ved annet fjernsalg enn telefonsalg

Ved bruk av angreretten faller partenes plikt til å oppfylle avtalen bort. Dersom noen av partene har oppfylt hele eller deler av avtalen skal det skje en tilbakeføring. Returkostnadene bæres av forbrukeren med mindre selgeren har misligholdt avtalen eller selgeren i henhold til avtalen har levert en erstatningsvare, fordi den bestilte varen ikke var tilgjengelig.

Forbrukeren skal tilbakeføre varen innen rimelig tid. Dette må gjøres selv om forbrukeren ikke har fått det han eller hun har krav på å få tilbakebetalt fra selgeren.

Er varen sendt gjennom posten eller en annen selvstendig fraktfører skal den sendes tilbake på samme måte eller leveres til selgeren. Dersom selgeren ikke har ordnet med hensiktsmessig returpakning gjelder bestemmelsen i fjerde ledd.

Er varen levert på annen måte, skal forbrukeren enten stille varen til selgerens rådighet for avhenting på det stedet den ble mottatt eller levere eller sende den til selgeren.

Selgeren plikter å tilbakebetale det forbrukeren har betalt innen 14 dager fra den dag selgeren mottar varen eller hentesedel eller varen er stilt til rådighet.

Forbrukeren plikter ikke å motta eller innløse en vare før den returneres til selgeren, men kan i stedet betale returkostnadene og be den som leverer varen om å returnere varen til selgeren.

Dersom forbrukeren har gitt melding til selgeren om at varen kan hentes i henhold til fjerde ledd og dette ikke skjer innen 3 måneder fra meldingen er mottatt, tilfaller den forbrukeren vederlagsfritt.

§ 16 Oppgjør ved tilvirkningskjøp m.v.

Ved annet fjernsalg enn telefonsalg av varer som skal tilvirkes eller tilpasses spesielt for forbrukeren kan det avtales at tilvirkningen eller tilpassingen påbegynnes før angrefristen løper ut, med den virkning at forbrukeren ved bruk av angreretten betaler for utført arbeid og medgåtte materialer.

Slik påbegynnelse skal avtales særskilt. Påbegynnelse kan ikke skje før selgeren har gitt de opplysninger som kreves etter kapittel 3 på foreskrevet måte.

§ 17 Virkninger for kredittavtaler ved bruk av angreretten

Når forbrukeren benytter angreretten etter § 11, skal avtaler om kreditt som helt eller delvis dekker kjøpesummen, oppheves vederlagsfritt, dersom kreditten ytes av selgeren. Er avtalen helt eller delvis oppfylt av noen av partene, skal det mottatte tilbakeføres.

Første ledd gjelder tilsvarende når kreditten ytes av en tredjeperson på grunnlag av avtale mellom denne og selgeren. Selgeren skal gi melding til kreditt- yteren umiddelbart etter at melding om bruk av angreretten er mottatt.

Kapittel 5. Angrerett ved kjøp av tjenester

§ 18 Rett til å gå fra avtalen (angrerett)

Forbrukeren har rett til å gå fra avtalen (angrerett) ved å gi melding til tjenesteyteren etter § 20 innen 14 dager etter at de opplysninger som kreves med hjemmel i kapittel 3 er mottatt på foreskrevet måte. Angreretten løper uansett ut senest 3 måneder etter at avtalen ble inngått, eller etter 1 år dersom opplysning om angreretten ikke er gitt.

§ 19 Unntak fra og begrensninger i angreretten

Ved annet fjernsalg enn telefonsalg gjelder angreretten ikke for

- a) spille- og lotteritjenester
- b) enkeltstående tjenester dersom selgeren ved avtaleinngåelsen forplikter seg til å levere tjenesten på et bestemt tidspunkt eller innenfor et bestemt tidsrom.

Departementet kan ved forskrift fastsette særlige regler om angrerett for finansielle tjenester og kan herunder gjøre unntak fra angreretten for bestemte typer tjenester.

§ 20 Melding om bruk av angreretten. Fristberegning

Bestemmelsene i § 13 om melding om bruk av angreretten og fristberegning gjelder tilsvarende for avtaler om tjenester.

§ 21 Gjennomføring av angreretten

Ved bruk av angreretten faller partenes plikt til å oppfylle avtalen bort.

Dersom noen av partene har oppfylt hele eller deler av avtalen skal det skje en tilbakeføring så langt det er mulig. Dette gjelder ikke kostnader forbrukeren eventuelt skal svare for etter avtale i medhold av tredje ledd. Bestemmelsene i §§ 14 og 15 gjelder tilsvarende for tilbakebetaling av vederlag og tilbakeføring av varer forbrukeren har mottatt i forbindelse med tjenesteavtalen.

Ved annet fjernsalg enn telefonsalg kan det avtales at tjenesten skal påbegynnes før utløpet av angre-

fristen, med den virkning at forbrukeren ved bruk av angreretten skal betale for den delen av tjenesten som er utført samt for medgåtte materialer. Slik påbegynnelse skal avtales særskilt. Påbegynnelse kan ikke skje før tjenesteyteren har gitt de opplysninger som kreves med hjemmel i kapittel 3 på foreskrevet måte.

§ 22 Virkninger for kredittavtaler ved bruk av angreretten

Bestemmelsene i § 17 om virkninger for kredittavtaler gjelder tilsvarende.

Kapittel 6. Gjennomføring av avtalen

§ 23 Leveringstidspunkt

Dersom ikke annet er opplyst og avtalt, skal varen eller tjenesten leveres innen rimelig tid og senest innen 30 dager etter den dagen da forbrukeren innga kjøpetilbud (ordre).

§ 24 Varer og tjenester som ikke kan leveres

Dersom selgeren eller tjenesteyteren ikke kan levere den bestilte varen eller tjenesten, skal det gis melding om dette snarest mulig.

Dersom avtalen heves skal eventuelt forskuddsinnbetalte beløp betales tilbake til forbrukeren snarest mulig og senest innen 14 dager etter at avtalen er hevet.

Kapittel 7. Ikrafttredelse. Oppheving av tidligere lov. Overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover

§ 25 Ikrafttredelse. Oppheving av tidligere lov. Overgangsbestemmelser

Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen fastsetter. Fra samme tidspunkt oppheves lov 24. mars 1972 nr. 11 om angrefrist ved visse avtaler om forbrukerkjøp m.m. (angrefristloven).

Loven får bare virkning for markedsføringstiltak og avtaler som inngås etter at loven trer i kraft.

Lov 24. mars 1972 nr. 11 om angrefrist ved visse avtaler om forbrukerkjøp m.m. (angrefristloven) og forskrifter fastsatt i medhold av den, gjelder for avtaler som er inngått før oppheving av loven.

§ 26 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. Lov 28. april 1978 nr. 18 om behandling av forbrukertvister

I § 1 første ledd inntas en ny bokstav c som skal lyde:

- c) *tvister om avtaler som faller inn under lov om opplysningsplikt og angrerett m.v. ved fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted (angrerettloven).*

§ 1 sjettede ledd skal lyde:

Forbrukertvistutvalget avgjør med endelig *virking (...)* om en sak (...) hører under utvalgets myndighetsområde etter paragrafen her.

2. Lov 13. mai 1988 nr. 27 om kjøp

§ 16 siste punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke når kjøperen har rett til å levere tingen tilbake etter lov ... *om opplysningsplikt og angrerett m.v. ved fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted (angrerettloven)*.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, 14. november 2000

May-Helen Molvær Grimstad

leder

Jon Olav Alstad

ordfører

Oddbjørg Ausdal Starrfelt

sekretær